

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

Představení
nových
akademických
funkcionářů

Inaugurace
rektora

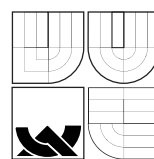
Rektoři VUT v Brně

včetně Vysoké školy stavitelství v Brně 1951–1956

1. Karel ZAHRADNÍK	1899–1901
2. Václav ŘEHOŘOVSKÝ	1901–1902
3. Michal URSÍNÝ	1902–1903, 1924–1925
4. Antonín SUCHARDA	1903–1904
5. Josef BERTEL	1904–1905
6. Zdeněk ELGERT	1905–1906
7. František HASA	1906–1907
8. Leopold GRIMM	1907–1908
9. Josef LÍČKA	1908–1909
10. Jan ZVONÍČEK	1909–1910
11. Vladimír NOVÁK	1910–1911, 1921–1922
12. Karel VANDAS	1911–1912
13. Josef SUMEC	1912–1913
14. Antonín SMRČEK	1913–1914
15. Adolf ŠTYS	1914–1915
16. Karel Hugo KEPKA	1915–1917
17. Vladimír LIST	1917–1918
18. Karel RYSKA	1918–1919
19. Vincenc HLAVINKA	1919–1920
20. Jiří BABOROVSKÝ	1920–1921, 1923–1924
21. Josef ZVONÍČEK	1922–1923
22. Bohumil VLČEK	1925–1926
23. Jan NOVÁK	1926–1927
24. Karel ŠIMEK	1927–1928
25. Jan CAHA	1928–1929
26. František PÍŠEK	1929–1930
27. František DUCHÁČEK	1930–1931
28. Vítězslav VESELÝ	1930–1931, (1945)
29. Vladimír FISCHER	1931–1932
30. Josef RIEGER	1932–1933
31. Karel ČUPR	1933–1935
32. Rudolf VONDRÁČEK	1935–1936
33. Ota VELETOVSKÝ	1936–1937
34. Václav BUBENÍK	1937–1938
35. Otakar KALLLAUNER	1938–1939
36. Jaroslav SYŘIŠTĚ	1939–1940, 1945–1946
37. Josef KOŽOUŠEK	1946–1947
38. Václav KUBELKA	1947–1948
39. Jiří KROHA	1948–1950
40. František PERNA	1950–1951
41. Vojtěch MENCL	1951–1953
42. Josef VAVERKA	1953–1955
43. Vilibald BEZDÍČEK	1955–1958, 1968–1969
44. Vladimír MEDUNA	1958–1968, 1970–1976
45. František KOUŘIL	1976–1985
46. František PAIL	1985–1990
47. Arnošt HÖNIG	1990–1991
48. Emanuel ONDRÁČEK	1991–1994
49. Petr VAVŘÍN	1994–2000
50. Jan VRBKA	od 1. 2. 2000

OBSAH

- 2 **Rektoři VUT v Brně**
od roku 1899
- 3 **Gaudeamus igitur,...**
fotoreportáž ze slavnostní
inaugurace 50. rektora VUT
- 4 **Prof. RNDr. Jan Vrbka, DrSc.**
představení nového rektora
- 7 **Zdravice RNDr. V. Roskovce, CSc.,**
poradce ministra školství
- 7 **Poděkování emeritního rektora**
Prof. Ing. Petra Vavřína, DrSc.
- 8 **Důstojnost do našich myšlenek**
i činů
inaugurační projev nového rektora
- 10 **Noví prorektorů Vysokého učení**
technického v Brně
představujeme prorektory v prvním
funkčním období
- 17 **Jmenování děkanů Vysokého**
učení technického v Brně
představení děkanů v prvním
funkčním období
- 23 **Vědecká rada VUT**

VYSOKÉ
UČENÍ
TECHNICKÉ
V BRNĚ

UDÁLOSTI
na VUT v Brně

Vydává: Vysoké učení technické v Brně, nakladatelství VUTIUM, redakce: Luboš Svoboda, E-mail: udalosti@centrum.cz, adresa redakce: Centrum VUT v Brně, Antonínská 1, 601 90 Brno, telefon: 41 14 53 45. Grafická úprava: Oldřich Bartoš, počítačová sazba, bartos@mbx.vol.cz. Tisk Retis, s. r. o.
Reg. č. MK 7521, ISSN 1211 – 4421

Nová emailová adresa redakce:

udalosti@centrum.cz

Redakční rada časopisu:

Doc. RNDr. Petr Dub, CSc. – prorektor pro vzdělávací činnost VUT, Doc. Ing. Petr Sába, CSc. – prorektor pro záležitosti součástí ve Zlíně, PhDr. Alena Mizerová – vedoucí nakladatelství VUTIUM, Doc. Ing. Jaroslav Puchrlik, CSc. – děkan Fakulty stavební, Doc. Ing. Zdeněk Skála, CSc. – Fakulta strojního inženýrství, Prof. Ing. Jiří Matoušek, DrSc. – Fakulta chemická, Mgr. Zdeněk Hons – Fakulta elektroniky a informatiky, Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc. – Fakulta architektury, Ak. malíř Jan Meisner – Fakulta technologická, Ing. Roman Bobák – Fakulta managementu a ekonomiky, Petra Hendrychová – Fakulta podnikatelská, PhDr. Pavel Ondračka – Fakulta výtvarných umění.

GAUDEAMUS IGITUR, IUVENES DUM SUMUS

Dne 11. února 2000 se v aule Centra Vysokého učení technického v Brně uskutečnila slavnostní inaugurace 50. rektora této technické vysoké školy, která v loňském roce oslavila 100. výročí od svého založení. Pedelové přivedli za zvuků slavnostních varhanních fanfár školy rektory dalších českých vysokých škol a univerzit, děkany fakult VUT a poté předsedu Akademického senátu Doc. Ing. Františka Zbořila, CSc., odstoupícího rektora Prof. Ing. Petra Vavřína, DrSc. i nově zvoleného rektora Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbku, DrSc.

Na horním snímku přivádí pedel děkany fakult VUT. Slavnostní inauguraci byli přítomni také (v první řadě zleva) brněnský primátor RNDr. Petr Duchoň, pracovníce politického odboru Kanceláře prezidenta republiky PhDr. Lenka Štětínová, poradce ministra školství RNDr. Vladimír Roskovec, CSc. a paní Jana Vrbková a Irina Vavřínová.

Mezi děkany fakult (foto vlevo) byly nové tváře, představujeme je na jiném místě tohoto čísla.

Spodní snímek – odstoupící rektor Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc. a nově nastupující rektor Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. V pozadí vlevo Doc. RNDr. Petr Dub, CSc. a Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc.

Foto: A. Pecková

Vysoké učení technické v Brně má nového rektora Jana Vrbku, mnoho úspěchů mu přeje emeritní rektor Petr Vavřín. Ten poté převzal Zlatou medaili Masarykovy univerzity v Brně z rukou jejího rektora Jiřího Zlatušky.

S tajemnicí České konference rektorů RNDr. Marií Fojtikovou si měl nový rektor jistě co říci, stejně jako s emeritním rektorem Petrem Vavřínem a primátorem města Brna Petrem Duchoněm při neformálním setkání po slavnostním aktu inaugurace.

Foto: A. Pecková

Prof. RNDr. Ing. Jan VRBKA, DrSc.

Jan Vrbka se narodil v roce 1942 v Jevíčku. Po absolvování střední školy vystudoval Fakultu strojní VUT v Brně v oboru tepelně energetická zařízení. Studium ukončil v roce 1964. Poté pracoval do roku 1969 jako pevnostní výpočtář v oddělení spalovacích turbín První brněnské strojírny. Od roku 1967 studoval při zaměstnání Fakultu přírodovědeckou UJEP v Brně, obor fyzika. V lednu 1969 přešel na Fakultu strojní VUT v Brně, kde působil do roku 1983 jako odborný asistent, v období 1983–1993 jako docent a od roku 1993 jako profesor.

Ve školním roce 1972/73 absolvoval stipendijní pobyt na Technické univerzitě v Hannoveru. Vědeckou hodnost CSc. obdržel v roce 1977 ve vědním oboru mechanika tuhých a poddajných těles a prostředí. V roce 1978 mu byl udělen titul RNDr. na základě rigorózní práce v oboru aplikovaná fyzika. V roce 1991 se habilitoval pro obor mechanika a v roce 1992 získal po obhájení doktorské disertační práce vědeckou hodnost DrSc. ve vědním oboru mechanika tuhých a poddajných těles a prostředí. V roce 1993 byl jmenován profesorem pro obor mechanika. V letech 1990–94 vedl Ústav mechaniky těles Fakulty strojní a od roku 1994 byl po dvě funkční období děkanem této fakulty.

Profesor Vrbka byl také zapojen v mezinárodních projektech v oblasti vzdělávání. V letech 1997–1999 byl koordinátorem projektu CEEPUS a koordinátorem rozsáhlého projektu TEMPUS „Euro-University Credit“ pro VUT, ve kterém spolupracovalo 16 evropských univerzit.

V průběhu let působil na VUT vedl profesor Vrbka cvičení a přednášky z celé řady předmětů technické mechaniky, pružnosti

a pevnosti. V poslední době přednáší předměty Pružnost a pevnost, Aplikovaná mechanika a Mechanika kompozitů. Je členem komise pro státní závěrečné zkoušky v oborech Aplikovaná mechanika a Hydraulické stroje a zařízení. Působí jako člen oborové rady doktorského studijního programu Inženýrská mechanika. Je spoluautorem šesti titulů skript a učebních textů.

Ve své vědecké práci se profesor Vrbka věnuje mechanice těles, pružnosti a pevnosti, mezním stavům materiálů a rozvoji metody konečných prvků. V období od roku 1994 byl řešitelem nebo spoluřešitelem pěti projektů GA ČR. V aplikační oblasti dlouhá léta spolupracoval s podnikem PRAMET Šumperk na pevnostním návrhu a pevnostní optimalizaci vysokotlakých nádob používaných pro výrobu a slinování syntetických diamantů a kubického nitridu bóru. Poté šlo např. o výpočtové modelování tepelného zpracování železničních kol včetně výpočtu zbytkových napětí pro ŽDB Bohumín.

Výsledky své vědecké práce publikoval v mezinárodních vědeckých a odborných časopisech (24), v domácích vědeckých a odborných časopisech (16), v příspěvcích ve sbornících z mezinárodních konferencí (33), příspěvcích ve sbornících z domácích konferencí (30). Byl vedoucím autorem resp. spoluautorem 50 výzkumných zpráv, které v několika případech přispěly ke vzniku významných inženýrských děl. Absolvoval více než 40 přednášek v zahraničí při různých příležitostech (mezinárodní vědecké konference, prezentace fakulty a školy atd.). V roce 1992 byl pozván k měsíčnímu přednáškovému pobytu v Brazílii, poté k přednáškovému pobytu v Číně.

Profesor Vrbka byl a je členem řady prestižních domácích a zahraničních organizací a výborů. Jmenujme alespoň členství ve vědeckých radách fakult (FSI VUT, FS VŠB-TU Ostrava, Sjf TU Košice) a vysokých škol (VUT, VA v Brně) a Ústavu fyziky materiálů AV ČR. Byl předsedou organizačního výboru mezinárodní konference European High Pressure Research Group v Brně (1994). Z dalších ocenění je možné uvést členství v redakcích vědeckých zahraničních časopisů Computer Assisted Mechanics and Engineering Sciences, Engineering Review, Strojnícky časopis a domácího časopisu Inženýrská mechanika a členství ve dvou výborech pro udělení evropské ceny European High Pressure Research Group v letech 1993 a 1994. Je členem národních a mezinárodních vědeckých organizací: České společnosti pro mechaniku, European High Pressure Group – po dvě funkční období byl členem výboru, International Association for the Advancement of High Pressure and Technology, Gesellschaft fuer Angewandte Mathematik und Mechanik (GAAM).

Dne 25. ledna 2000 byl Prof. RNDr. Ing. Jan VRBKA, DrSc. prezidentem České republiky Václavem Havlem jmenován rektorem Vysokého učení technického v Brně pro funkční období od 1. února 2000.

Redakce časopisu Události položila panu rektoru Vrbkovi několik otázek.

Jste 50. rektorem VUT a pod Vaším vedením vstoupí Vysoké učení technické nejen do druhého století své existence, ale také do 21. století a třetího tisíciletí. Vnímáte tato čísla jako historicky významná?

Co se týká uvedených okrouhlých čísel, domnívám se, že jde o jev náhodný. Vývoj ve většině oblastí lidské činnosti má převážně spojitý charakter, občas přerušovaný převratnými vědeckými objevy či vynálezy anebo krutými politickými událostmi či přírodními katastrofami. Význam oněch čísel tedy nepřeceňuji, ale uvědomuji si dějinný význam současného období, kdy se stáváme nedílnou součástí evropské komunity, což mimo jiné znamená i transformaci našeho vysokého školství tak, aby bylo kompatibilní s evropskými normami. Jednu skokovou změnu na přelomu tisíciletí však zažijeme, a tou je vznik samostatné UTB (Univerzity Tomáše Bati) ve Zlíně. Vzhledem k dlouhodobé pří-

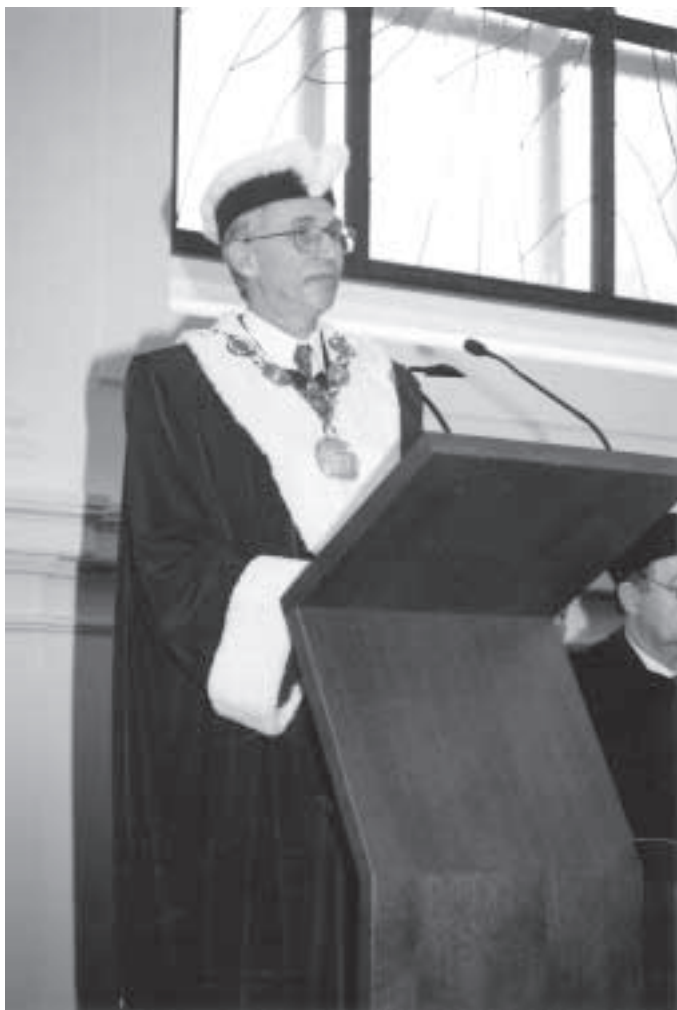

Foto: A. Pecková

(pokračování na str. 6)

(dokončení ze str. 5)

pravě počítáme s úspěšným rozvojem obou vysokých škol bez vážných otřesů.

Ve svém programovém prohlášení jste uvedl, že Vás čeká úkol zavést hodnocení kvality do života VUT, formulovat a zvládnout způsoby a metody tohoto hodnocení. Mohl byste přiblížit Vaši představu o naplnění tohoto úkolu?

Zavedení systémového hodnocení kvality na VUT je úkol komplexní a dlouhodobý a je uveden jako důležitý úkol v Dlouhodobém záměru VUT. V oblasti výroby je průběžná kontrola kvality v celém procesu základním předpokladem úspěchu na trhu a je podložena mezinárodně uznávanými standardy, jako jsou ISO normy v nejrůznějších variantách, certifikační procedury atd. Tyto principy, známé obecněji pod anglickým názvem Total quality management (TQM), mohou být pro oblast vysokých škol inspirativní. Při zavádění systému řízení kvality je však nutné respektovat specifika vysoké školy v oblasti vzdělávání a bádání. Zde se kvalita zatím kontroluje zvnějšku na základě spíše kvantitativních znaků v rámci akreditací studijních programů (např. dle počtu profesorů, struktury předmětů, počtu publikací v impaktovaných časopisech, či počtu citací). Kvalita vzdělávání se ale pozná se značným odstupem podle uplatnění našich absolventů v povolání. Z tohoto pohledu považuji za velice užitečnou anketu mezi absolventy většiny našich fakult. V této praxi hodláme pokračovat. K průběžnému hodnocení kvality slouží klasické hodnocení učitelů studenty, následky u začínajících pedagogů či kontrola ze strany vedoucích ústavů. Tyto postupy hodláme koordinovat a dříve než přistoupíme k dalším systémovým krokům, budeme analyzovat zkušenosti z postupů používaných na evropských univerzitách. Hlavním úkolem sledování kvality není sestavování žebříčků, nesmí se stát cizorodým nechtěným elementem. Dobrý systém sledování kvality musí být pomocníkem při poznávání sama sebe a při výběru nejhodnějších cest rozvoje.

Zmínil jste se – rovněž ve svém programovém prohlášení – o nutnosti systematické spolupráce se středními školami a o popularizaci vědy a techniky mezi mládeží a širokou veřejností. Jak by měla vypadat spolupráce se středními školami a jakými způsoby by se měla popularizovat věda a technika na veřejnosti a mezi mládeží?

Často si stěžujeme na nezáměr středoškolských studentů věnovat se technickým oborům. Tato skutečnost mnohdy pramení z nedostatečných informací, které mají studenti a středoškolští učitelé o charakteru tohoto vzdělávání a zejména možnostech absolventů. Víím, že fakulty mají úzké kontakty na vybrané střední školy, kde naši učitelé provádějí prezentace, koncentrované zejména v období před podáváním přihlášek na vysoké školy. Za dobrou propagaci studia na naší škole považuji dny otevřených dveří pravidelně organizované fakultami. Dobrou tradicí, u jejíhož zrodu jsme stáli, se stal veletrh vzdělávání GAUDEAMUS, který hodláme v příštích letech dále rozvíjet. V průběhu tohoto roku připravíme na úrovni VUT setkání s řediteli středních škol a učiteli s možnostmi exkurzí na vybraných fakultách či pracovištích. Tím začneme naplňovat důležitý bod Dlouhodobého záměru naší školy organizovat semináře a případně letní školy pro učitele středních škol, kde hodláme prezentovat trendy v nových technologiích a v inženýrství. Vhodnou formou jsou rovněž popularizační články v časopisech, které by měly být patřičně oceněny při hodnocení aktivit akademických pracovníků.

Zájem o techniku a přírodní vědy je nutné probouzet od útlého věku. O to jsme se pokusili, a mohu říci s dobrým ohlasem, expozicí nazvanou Technika hrou, která byla součástí loňské výstavy Škola pro Moravu. Část exponátů bude přenesena do Centra VUT na Antonínské a vznikne tak trvalá expozice určená mládeži.

Viděl byste rád určitou preferenci některého ze tří studijních programů, tedy bakalářského, magisterského a doktorského? A proč?

Počítáme s rozvojem všech tří typů studijních programů, tj. bakalářského, magisterského a doktorského v proporcích, které budou záležet na úrovni a zaměření jednotlivých oborů, na zájmu studentů, kapacitních a finančních aspektech, požadavcích odběratelů, situaci na

trhu práce, národní vzdělávací politice i trendech ve vyspělých evropských zemích. Uvážíme-li pestrou strukturu naší alma mater, potom je možné očekávat rozdílné proporce na jednotlivých fakultách. U bakalářského studia bude akcent kladen na profesně orientovaný typ s prostupností na úroveň magisterskou. Chceme-li udržet krok v oblasti vědecko-výzkumné či širěji tvůrčích aktivit, potom je nezbytný důraz na doktorské studium, které by mělo mít užší sepětí s průmyslovou praxí všude tam, kde je to možné. Omezujícím prvkem se zde však stává nedostatek učitelských a vědeckých osobností na postech inspirovaných školitelů.

Vnímáte „informační dálnici“, jak bývá nazýván Internet, jako významnou možnost studentů pro získávání informací potřebných a užitečných ke studiu?

Plně si uvědomuji možnosti, které poskytuje Internet pro oblast výchovy a vzdělávání. Vždyť toto období je právem nazýváno počátkem informační společnosti. Prostřednictvím webových stránek mohou studenti získat většinu informací nezbytných ke studiu, jako jsou charakteristiky studijních programů, anotace a časových plány předmětů apod. Pohled na obrazovku nám však ukáže značné rozdíly v úrovni poskytovaných informací a jejich struktury uvnitř školy. Situaci hodláme v dohledné době zlepšit. Jedním z prvních úkolů nově konstituované Rady pro informační technologie bude návrh struktury informačního systému VUT jako celku, včetně webových stránek na úrovni celé školy i fakult a dalších součástí. Kromě informací o studiu musí informační systém obsahovat důležité údaje o řešených grantových projektech, výzkumných záměrech, významnějších publikacích, experimentálních zařízeních, nabídce spolupráce pro průmysl, vytvořených dílech a vůbec všech aktivitách. Domnívám se, že v současné době plně těchto možností nevyužíváme, přičemž se již nemůžeme vymlouvat na technická omezení. Do budoucna počítáme i s vytvářením a širším využíváním studijních materiálů v elektronické podobě.

Na závěr mi dovoluťe vyslovit můj osobní názor, že spojení zprostředkované „informační dálnicí“ nemůže plně nahradit bezprostřední kontakt studenta s učitelem ani jiné způsoby poznávání, kam patří např. objevné zkoumání přírody prostřednictvím reálného experimentu, okouzlení uměleckým dílem či pocit doteku s klasickou knihou.

Asi jako každý člověk, zodpovědný za chod a rozvoj velké organizace, máte jistě nějakou prioritu, nějaký cíl, kterého chcete za svého působení dosáhnout. Můžete o něm něco říci?

Priorit je více a jsou obsaženy v Dlouhodobém záměru rozvoje VUT do roku 2005, na jehož přípravě jsem měl možnost se jako dřívější děkan FSI podílet, i v mém programovém prohlášení, předloženém před rektorskými volbami. Zastavím se alespoň u jedné, která je slovy matematiky podmínkou nutnou, ale nikoliv postačující. O úrovni každé instituce, a pro vysokou školu to platí dvojnásob, rozhoduje především kvalita lidí, kteří v ní působí, a jejich ochota využít všech svých znalostí, schopností a vazeb pro její rozvoj. Tato identita zájmů jednotlivce a instituce není samozřejmá, vztah se vytváří v průběhu dlouhých let. Celou svou aktivitou i pracovním stylem chci přispět k vytvoření takových podmínek, které by vedly ke stabilizaci kvalitních akademických pracovníků, vytvoření tvůrčí pracovní atmosféry i dobrých mezilidských vztahů. Vytvořit takové prostředí na univerzitě není samozřejmě možné bez motivovaných, aktivních a zvidavých studentů. Rád bych, aby ti nejlepší absolventi doktorského studia našli na škole svoji životní perspektivu.

Dovoluťe mi závěrem možná poněkud osobnější otázku: vnímáte své postavení rektora jedné z nejvýznamnějších českých vysokých škol jako jisté vyvrcholení své práce na VUT nebo jen jako jednu etapu ve svém životě a ve své práci?

Postavení rektora VUT v Brně považuji za vyvrcholení své dráhy. S životem naší alma mater jsem spojen již více než 30 let a je samozřejmě věcí i mé osobní prestiže, aby se dobře rozvíjela na přelomu století jako významná instituce vzdělávání, vědy a umění v národním i mezinárodním měřítku. Jak jsem slíbil na slavnostní inauguraci, využiji všech svých znalostí, životních zkušeností spolu s pracovním nasazením, aby tomu tak bylo.

Zdravice RNDr. Vladimíra Roskovce, CSc., poradce ministra školství

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, cives academici, vážení hosté,

byl jsem pověřen panem ministrem Zemanem a panem náměstkem Průšou, abych jejich jménem pozdravil toto shromáždění, poděkoval za pozvání na tuto akademickou slavnost a omluvil jejich nepřítomnost povinností účastnit se osobně jistých klíčových jednání.

Při inauguraci rektora VUT profesora Vavřína před šesti roky rozebíral tehdejší ministr školství profesor Piřha pojem *Rector Magnificus*. Dovedil, že z více možných

interpretací je nejpřiměřenějším posláním rektora univerzitu *vést*, a to po dobré cestě a k určitému cíli. Jako pravý a jediné vhodné význam přívlastku *magnificus*, označil české slovo *výborný*. Svůj projev zakončil přáním, aby nový rektor „pro tuto školu mnoho vykonal a byl do jejích dějin, a tím pochopitelně i do dějin české vzdělanosti, provždy zapsán jako *Rector Magnificus*“. Jsem přesvědčen, že nemluví jen za sebe, řeknu-li, že se toto přání vyplnilo, přesněji, že je pan profesor Vavřín vyplnil.

Ve své činnosti mohl v mnohém navá-

zat na to, co vykonal jeho předchůdce profesor Ondráček. Musel se však po šest let potýkat s mnoha novými problémy, odpovídat na nové výzvy. Z Karmelitské ulice v Praze jsou nejméně patrné velké investiční akce, jako byla výstavba Fakulty chemické nebo tohoto impozantního Centra. Méně už je vidět soustavné úsilí o rozvoj vědecké práce, přístrojového vybavení, o modernizaci výuky a její efektivnost. Za to vše a mnohé další, co během jeho funkčního období pod jeho vedením bylo na VUT vykonáno, náleží odstupujícímu rektorovi profesoru Vavřínovi náš hluboký a upřímný dík. Rád bych však připojil dík a uznání i za to, čemu dokázal čelit a zabránit. A mohu-li si dovolit i osobní tón, též vděčnost za přátelské vztahy.

Akademický obřad předávání univerzitních insignií novému rektorovi symbolizuje kontinuitu univerzitní ideje, je i koncentrovaným zhmotněním tradice příslušné vysoké školy, neboť tradice je předávání. Přejí jménem vedení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jménem jeho přítomných i nepřítomných pracovníků novému rektorovi, jeho Magnificenci profesoru Vrbkovi, jeho Magnificenci profesoru Vrbkovi, aby pevně zakotven v této stoleté tradici ji dále úspěšně a osobitě rozvíjel. Aby se i na něm vyplnilo přání, adresované před šesti lety jeho předchůdci. Ať pod jeho výborným vedením žije, roste a vzkvétá Vysoké učení technické v Brně.

Foto: A. Pecková

Poděkování emeritního rektora Prof. Ing. Petra Vavřína, DrSc.

Je obvyklé, že odstupující rektor podává výčet důležitých událostí, které se v průběhu jeho funkčního období staly. Kdybych to chtěl udělat za těch šest let, po která jsem úřad rektora zastával, byl by to velmi dlouhý a unavující seznam. To není zásluha, taková prostě byla doba a situace nejen na VUT, ale na všech českých vysokých školách. Pokud bych pro sebe a své spolupracovníky chtěl nárokovat nějakou zásluhu, pak to, že jsme problémy, které každodenní život přinášel, nepodceňovali, nenechávali jsme je vyznít do ztracena či zapadnout, ale snažili jsme se je řešit a prosazovat taková rozhodnutí, která podle našeho nejlepšího vědomí a svědomí přinášela škole největší užitek. Možná, že jsme tak někdy činili až příliš energicky a razantně, což mnohdy přinášelo konflikty, kterých je mi upřímně líto. V situaci, ve které se však naše společnost a vysoké školství v této době nacházelo a nachází, jsem to považoval za menší zlo, než posléze s mnohem většími ztrátami napravovat již rozvinutý vývoj nevhodným směrem. Co bylo dobře a co ne, co se nám povedlo více a co méně, posoudí lépe s odstupem času naši následovníci.

Rád bych poděkoval všem, kteří mně v tomto často složitém úkolu pomáhali. Bylo jich velmi mnoho a všechny jmenovat nelze. Dovolte mi proto jmenovitě poděkovat mým nejbližším spolupracovníkům: svému zástupci panu prof. Kadroňkovi, paní prof. Zemánkové, pánům docentům Sáhovi, Hobstovi a Dubovi, panu kvestorovi Černému a panu Ing. Zmrzlému, dlouholetému předsedovi AS VUT. Mé zvláštní poděkování patří paní Kalužové a paní Kocichové, které mi perfektním servisem sekretariátu rektora ušetřily mnoho práce a uchránily mne před mnoha omyly a nepříjemnostmi.

Úloha rektora na české vysoké škole je specifická v mnoha směrech. Je nejen společenským, ale i názorovým reprezentantem školy, čímž se poněkud liší od anglického pojetí „chancelora“. I když v novém vysokoškolském zákoně se již nemluví o tom, že rektor školu řídí (pouze je v podstatě za všechno zodpovědný), ve skutečnosti tomu stále tak je, protože v mnoha věcech rozhodovat musí a je to od něj stále očekáváno. Musí tedy být manažerem, i když v tomto smyslu je vět-

šinou amatér. Spektrum úloh, kterými se spolu se svými spolupracovníky musí každý den zabývat, je nesmírně široké a různorodé a jedno z tajemství úspěšného výkonu této funkce spočívá v nalézání správné míry rovnováhy mezi často i nekolidujícími protichůdnými silami či tendencemi. Dovolte, abych se alespoň o těch nejpodstatnějších problémech ve chvíli odchodu z funkce zmínil.

Fakultní struktura českých vysokých škol je tradiční a nemyslím, že ji lze v dohledné době změnit. Z pohledu současného stavu věd, zejména technických, je to však uspořádání neoptimální. Vždyť perspektivy nových objevů a technologií se vyskytují zejména na hranicích současných tradičních oborů a průřezové studijní programy zavádějí všechny špičkové školy. Důsledně jsme aplikovali kreditní systém, ale mám pocit, že jeho výhod a předností zatím využíváme spíše výjimečně. Fakultní izolacionismus na jedné straně a snahy o jednotnost celé školy na druhé straně jsou těmi protichůdnými silami, ve kterých rektor musí hledat správné vyvážení.

(pokračování na str. 8)

(dokončení ze str. 7)

S tím úzce souvisí i systémová úloha, totiž najít pro řešení každého jednotlivého problému takovou úroveň, ze které může být optimálně řešen. To ostatně není jen úloha rektora, ve stejné situaci je i děkan, protože některá rozhodnutí je dobré dělat z pozice vedoucích ústavů, jiná z úrovně děkana a opět jiná v rámci celé školy. Potíž je v tom, že toto není jen úloha z oblasti deterministických systémů. Ve hře jsou totiž jednotliví lidé, kteří tu či onu funkci zastávají, a jejich osobní vlastnosti, schopnosti či nedostatky jsou jedním z parametrů, který výrazně ovlivňuje konečné řešení.

Za podstatnou považují i třetí oblast působení rektora, a to je nalezení správné rovnováhy mezi nezpochybnitelnými a v zákoně zakotvenými akademickými svobodami a nutnou mírou disciplíny vysokoškolských pracovníků i celých útvarů. Moderní vysoká škola – zejména technického směru – může být úspěšná jediné tehdy, chová-li se jako manažersky dokonale vedený subjekt. Za současných ekonomických podmínek, které v našem vysokém školství a vědeckém bádání panují, to je jediný způsob přežití.

Teď by se mohlo zdát, že život rektora je jediný souvislý řetěz problémů, střetů, potíží a těžkostí. To by byl omyl. Stát v čele

vysoké školy, a zvláště takové vysoké školy jako je VUT v Brně, je v prvé řadě velká čest a dost často i radost. Těch chvil, kdy člověk může být právem hrdý na příslušnost k této škole, není málo. Děkuji osudu

a všem okolnostem, že jsem mohl v uplynulých šesti letech této škole sloužit a tyto pocity prožívat. Přeji svému nástupci, aby těch radostných chvil prožil ve svém funkčním období co nejvíce.

K největším investičním akcím VUT v době rektorování profesora Vavřína patřila vedle Fakulty chemické a FEI také rekonstrukce a dostavba novobarošské budovy na Antonínské, z níž se tak stalo reprezentativní Centrum VUT v Brně.
Foto: Přemysl Janíček

INAUGURAČNÍ PROJEV REKTORA VUT PROF. RNDr. ING. JANA VRBKY, DrSc.

DŮSTOJNOST DO NAŠICH MYŠLENEK I ČINŮ

Magnificie, Spectabiles, Honorabiles, vzácní hosté, kolegyně a kolegové, dámy a pánové,

předstupuji před Vás dekorován rektorským řetězem, který svoji tíhou jako by představuje závazek, který ke své škole, Vysokému učení technickému v Brně, mám a budu mít. Je pro mne velikou ctí, že jsem byl zvolen rektorem školy, která v průběhu století své existence mnohokrát prokázala svoji životaschopnost v nejrůznějších okrajových podmínkách a která byla vždy vázána na moravský region, jehož hranice svým významem přesahuje.

Nejprve je na místě poděkování těm, kteří vedli školu v uplynulých dvou funkčních obdobích pod vedením odstupujícího rektora pana Prof. Ing. Petra Vavřína, DrSc. Úspěšný rozvoj školy by bylo možné prokázat statisticky na mnoha ukazatelích od počtu studentů, formování nových oborů, vzniku nových fakult, rozvoje v oblasti vědy a výzkumu, tvůrčích aktivit, unikátního výpočtového a experimentálního vybavení až po ros-

toující rozpočet. Hmatatelným důkazem je i tato budova Centra VUT.

V nastávajícím období půjde především o to, abychom dokázali účelně zhodnotit vše, co bylo vytvořeno.

Každý vedoucí pracovník, a tedy i rektor, promítá do svých kroků životní zkušenosti i znalosti, které v průběhu let vstřebal. Dovolte mi nyní, abych se zastavil u několika životních období, které pro mne byly dobrou životní školou a které mne profilyovaly.

Po absolvování fakulty strojní VUT v Brně jsem nastoupil na umístěnkou v První brněnské strojírně, kde jsem působil jako pevnostní výpočtář v oddělení spalovacích turbín. Od počátku jsem musel samostatně řešit problémy spojené s napjatostní analýzou a pevnostním návrhem exponovaných částí energetických zařízení. Závažná chyba mohla vést ke katastrofálním následkům, ze kterých se nebylo možné vylhat. Zde jsem se naučil poctivému a důslednému přístupu k řešení praktických úloh i komplexnímu pohledu na řešenou problematiku. O spo-

lehlivosti zařízení totiž mnohdy nerozlehují výpočtové režimy, ale stavy mimořádné, které je nutné předvídat. V tu dobu jsem pocítil nedostatky mnohých klasických inženýrských výpočtových metod, často založených na empirických vztazích získaných na základě vnějších projevů. Proto jsem se snažil získat poznatky exaktnější, vycházející z obecných fyzikálních principů. Chtěl jsem blíže proniknout do tajů skutečné stavby materiálů a vlastních příčin degradace materiálových vlastností. To mě přivedlo ke studiu odborné fyziky na přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity. Poznal jsem celou řadu krásných teorií, které determinovaly mechanické vlastnosti ideálních materiálových struktur, a to zejména monokrystalů. Mechanické a zejména pevnostní vlastnosti reálných materiálů jsou však daleko více určovány poruchami, které v každém tělese již od začátku jsou nebo které se v průběhu zatěžování mohou v materiálu generovat. Vzhledem k tomu, že při řešení praktických inženýrských úloh neznáme jejich

množství, jejich polohu ani jejich směrovou orientaci, jsou naše možnosti teoretické predikce značně omezeny a při řešení těchto problémů raději saháme k vhodným experimentům, realizovaným za podmínek, které se blíží podmínkám skutečným. Na úlohu experimentu nezapomínejme i nyní, kdy obrovské možnosti počítačové techniky umožňují komplexní modelování a simulaci nejsložitějších procesů.

Léta působení na vysoké škole byla provázena úzkou spoluprací s průmyslovými podniky, která mi byla vynikající inspirací pro vědecko-výzkumnou práci i práci učitele. Byla to zejména spolupráce s PRAMET Šumperk na vývoji vysokotlakých zařízení pro výrobu tzv. super tvrdých materiálů, jako jsou syntetický diamant či kubický nitrid bóru, za extrémně vysokých tlaků a teplot. Zmíněné vysokotlaké technologie v mnoha případech modelují pochody v zemské kůře, které vedly k formování přírodních drahokamů, jako je např. diamant či rubín. Navíc ale umožňují výrobu nových materiálů, které v přírodě kolem nás nemají obdobu a kde vysoký tlak přispívá k mimořádně těsným vazbám vedoucím k výjimečným fyzikálním vlastnostem. Příkladem je kubický nitrid boru (CBN) či fulereny C 60. I to je důvodem rozvoje vysokotlaké vědy a techniky v poslední době. Otázkou zůstává, do jaké míry jsme oprávněni měnit přírodu, či jaké nebezpečí může z podobných postupů vzniknout. Do jisté míry je to i problém etický.

V rozvoji vědních oborů jsou milníky, které zásadně změny možnosti a tradiční způsoby řešení. Domnívám se, že v oblasti materiálových věd a mechaniky těles byl tímto milníkem začátek používání kompozitních materiálů sestávajících z více složek, z nichž každá má jiné materiálové vlastnosti a současně jinou funkci. Můžeme je komponovat z různých prvků, které jsou definovány prostorově orientovány a které odpovídají způsobu namáhání těles, a nemusíme například plýtvat vysoce pevným a drahým materiálem i v místech, kde napjatost je malá. Tyto výhodné vlastnosti jsou však na druhé straně vykoupeny silně anizotropickým chováním, což může být nebezpečné při mimořádných a nepředvídaných způsobech zatěžování. I z tohoto příkladu je zřejmé, že neexistuje ideální řešení a že zde – a konečně i v životě – vždy platí něco za něco.

Tím nejcennějším na vysoké škole je možnost sdělit své mnohdy těžce nabyté

vědomosti a zkušenosti studentům, kteří jsou našimi pokračovateli a v nichž učitel dál žije. Při svém více než třicetiletém pedagogickém působení na VUT jsem se snažil probouzet ve studentech touhu po poznání, inspirovat je a přivádět je k vlastní tvůrčí práci a rozvíjet jejich schopnosti nápady realizovat.

V posledním období se těžiště mých aktivit přeneslo do oblasti řídicí, nejprve na úrovni ústavu mechaniky těles Fakulty strojího inženýrství a posléze šest let na postu jejího děkana. Měl jsem možnost se seznámit s významnými evropskými vysokými školami i fakultami. Jsem rád, že v oblasti vědy, tvůrčích aktivit i vzdělávání se můžeme plně podílet na řešení evropských projektů a jsem na

kého uvnitř, a navenek s vysokými školami doma i v zahraničí, a v neposlední řadě i s ústavy akademie věd. Bez aplikace vědeckých poznatků nebude možné v budoucnu vyrobit moderní průmyslový výrobek, který by měl šanci na trhu. Dalším nezbytným předpokladem je ekonomie výroby i dokonalá znalost trhu a aktuální poptávky.

Na závěr inauguračního projevu mi dovoluji vyslovit několik přání. Rád bych, aby nás provázelo méně dramatických událostí, kterými muselo naše vysoké učení v kontextu s dějinnými událostmi projít. Stali jsme se součástí demokratického světa, kde každý z nás přejímá zodpovědnost za svůj osud i rozvoj instituce, ve které působí. Pokud projevíme stejného

Foto: A. Pecková

základě vlastních zkušeností plně přesvědčen, že budeme v rámci evropského společenství prospěšnými partnery.

Domnívám se, že základním předpokladem úspěchu v mnoha oborech lidské činnosti je dobrá týmová práce lidí, kteří si navzájem důvěřují a jejichž cílem je úspěch celku a nikoliv prosazování partikulárních zájmů. Doby objevů a převratných poznatků, které zrály v individuálním lidském mozku a ke kterým například patřila Einsteinova obecná teorie relativity, jsou z větší části asi za námi. Možná i z toho důvodu, že pozornost vědců a badatelů je soustředěna do hraničních oborů, kde se uplatňuje interdisciplinární přístup a kde je úzká spolupráce odborníků z různých oblastí nezbytností. I z tohoto důvodu předpokládám do budoucna užší spolupráci mezi fakultami Vysokého učení technic-

ducha, vytrvalost, cílevědomost a pracovitost jako ti, kteří stáli na začátku budování naší alma mater, potom máme ty nejlepší vyhlídky. Dále přeji škole dostatek motivovaných a zvědavých studentů a fundovaných vysokoškolských učitelů, kteří prosadí dobré jméno Vysokého učení technického v otevřené celosvětové soutěži. Za sebe i za nové vedení školy zde chci slíbit, že vykonáme vše pro to, abychom společně naplňovali staletími prověřenou ideu univerzity – onu jednotu učení a bádání, společné dílo učitelů a studentů. Věřím rovněž, že úzkou spoluprací s průmyslovými podniky, městem Brnem i s dalšími institucemi přispějeme svým dílem k rozvoji regionu i celé republiky.

A mým dnes úplně posledním přáním bude, aby vznešenost a důstojnost těchto prostor pronikla do našich myšlenek a zejména do našich činů.

Noví proreктоři Vysokého učení technického v Brně

Dne 1. 2. 2000 rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. jmenoval podle § 10, odst. 4, zákona č. 111/98 Sb. o vysokých školách, a po souhlasném vyjádření AS VUT prorektory a podle článku 18, odst. 1, písm. a) Statutu VUT vydal rozhodnutí vymezující jejich působnost.

Doc. RNDr. Petr Dub, CSc., prorektor pro vzdělávací činnost (druhé funkční období)

a) je odpovědný za:

plnění bodů vnitřních předpisů VUT v Brně a Dlouhodobého záměru VUT v Brně na léta 1999-2005 týkající se vzdělávací činnosti zejména v bakalářských a magisterských studijních programech, koordinaci a metodiku přijímání ke studiu a studia ve studijních programech fakult, přípravu projektů ve vzdělávací činnosti na úrovni VUT v Brně, zabezpečování tuzemské a mezinárodní spolupráce se vzdělávacími institucemi v oblasti vzdělávání na úrovni VUT v Brně, ediční činnost, zpracování vnitřních předpisů a norem a jejich aktualizaci v rámci vzdělávací činnosti;

b) je pověřen zastupováním rektora v řízení Ústřední knihovny a nakladatelství VUTUM.

Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc., prorektor pro tvůrčí činnost (první funkční období)

a) je odpovědný za:

plnění bodů vnitřních předpisů VUT v Brně a Dlouhodobého záměru VUT v Brně na léta 1999-2005 týkající se tvůrčí činnosti včetně doktorského studia; koordinaci tvůrčích aktivit fakult zejména se zaměřím na výzkumné záměry; vznik mezifakultních vědeckých týmů; systém informací v připravovaných a řešených projektech, metodiku a přípravu projektů v tvůrčí činnosti na úrovni VUT v Brně zejména v oblasti transferu technologií, poradenství a podpory při přípravě projektů; zabezpečování tuzemské a mezinárodní spolupráce se vzdělávacími a vědeckými institucemi v oblasti tvůrčí činnosti na úrovni VUT v Brně; péči o vydávání vědeckých spisů VUT; zpracování vnitřních předpisů a norem a jejich aktualizaci v rámci tvůrčí činnosti;

b) je pověřen zastupováním rektora v řízení Ústavu soudního inženýrství.

Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc., prorektor pro vnější vztahy, statutární zástupce rektora

(první funkční období)

a) je odpovědný za:

koordinaci činností ve spolupráci s domácí a zahraniční realizační hospodářskou sférou; komunikaci a vzájemnou informovanost s orgány státní správy, orgány měst v regionu, firmami a institucemi v oblasti zájmu VUT v Brně; plnění bodů vnitřních předpisů VUT v Brně a Dlouhodobého záměru VUT v Brně na léta 1999-2005 týkající vnějších vazeb a oblasti informačních technologií a projektu CEVAPO; koordinaci celoživotního vzdělávání; vnější prezentaci VUT v Brně; přípravu rozvojových projektů VUT v Brně; koordinaci činností v oblasti hodnocení a akreditací;

b) je pověřen zastupováním rektora v řízení Centra distančního vzdělávání a referátu prorektorů.

Doc. Ing. Petr Sába, CSc., prorektor pro záležitosti součástí ve Zlíně a jejich vztahů k VUT v Brně

(druhé funkční období)

a) je oprávněn ve vztahu k UTB (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně):

projednávat všechny otázky spojené se zřízením UTB s MŠMT a jeho orgány, s ostatními ministerstvy, poslanci, senátory a výbory Parlamentu ČR, zástupci státní správy a orgánů měst a obcí v regionu, zástupci samosprávných orgánů, zástupci firem a institucí; koordinovat činnost všech součástí ve Zlíně VUT ve vztahu ke zřízení UTB; kontrolovat a koordinovat realizaci Dlouhodobého záměru VUT v bodech týkajících se zřízení UTB včetně odpovědnosti za aktualizaci DZ; projednávat návrhy řešení postupů přípravy zřízení UTB a zřízení Centra VUT ve Zlíně (dále jen „CeVUTZ“) ve společném poradním sboru akademických senátů FT a FaME (bude-li po dohodě AS FT a AS FaME vytvořen); řídit a organizovat zpracování podkladů pro návrh zákona o zřízení UTB a přípravu vnitřních předpisů UTB;

b) je oprávněn ve vztahu k VUT:

koordinovat činnosti děkanů FT a FaME, ředitele KaMZ v záležitostech dotýkajících se součástí ve Zlíně včetně přípravy zřízení CeVUTZ; v operativních záležitostech (kde není vyžadováno osobní stanovisko děkana) zastupovat děkany FT a FaME na jednání poradních sborů a pracovních skupin, případně dalších jednání na základě jejich pověření; jednat přímo s ostatními prorektory, kvestorem a kancléřem o všech týkajících se součástí ve Zlíně; po předchozí dohodě s rektorem zastupovat rektora na jednáních AS VUT v záležitostech součástí ve Zlíně;

c) je pověřen:

řídit přípravný výbor pro vznik UTB, rozhodovat o počtu členů výboru ze součástí ve Zlíně a rozsahu jejich působnosti a o zastupování v jednotlivých případech; v zastoupení rektora řízením KaMZ;

d) je odpovědný za:

kontrolu hospodaření s přidělenými prostředky a zabezpečení správy majetku svěřeného do užívání KaMZ v souladu s pravidly dohodnutými s kvestorem; tímto však není dotčena příslušná odpovědnost kvestora VUT;

e) je povinen:

konzultovat s rektorem postup a návrh zásadních opatření týkajících se zřízení UTB a činností součástí ve Zlíně, které koordinuje v rámci stanoveného rozsahu působnosti; informovat bezodkladně rektora o všech důležitých záležitostech týkajících se VUT a jeho součástí; informovat průběžně orgány VUT o postupu přípravy zřízení UTB; informovat děkany FT a FaME o výsledcích jednání, na kterých je zastupoval; dbát na dobrou vzájemnou komunikaci mezi dotčenými orgány VUT, součástmi VUT a odpovědnými pracovníky ve všech věcech v rámci stanoveného rozsahu působnosti;

f) předkládá:

návrh na jmenování a odvolání ředitele KaMZ; návrh na určení zaměstnance KaMZ oprávněného k finančním operacím a podpisovým vzorům.

Doc. Ing. Ladislav Štěpánek, CSc., prorektor pro výstavbu a rozvoj (první funkční období)

je odpovědný za:

plnění bodů vnitřních předpisů VUT v Brně a Dlouhodobého záměru VUT v Brně na léta 1999-2005 týkajících se dislokace a stavební činnosti; optimalizaci využívání nemovitého majetku VUT v Brně; koncepci rozvoje VUT v Brně v oblasti investiční výstavby, oprav a rekonstrukcí; zpracování vnitřních norem a jejich aktualizaci v rámci dislokace a stavební činnosti; za koordinaci zpracování vnitřních předpisů a norem a jejich aktualizaci v rámci VUT.

Představujeme prorektory v prvním funkčním období

Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc.

Josef Jančář se narodil v Kyjově (1957). Titul RNDr. získal v roce 1983 v oboru Fyzika pevné fáze na Fakultě přírodovědecké tehdejší UJEP v Brně. V roce 1988 získal v oboru Fyzikální chemie makromolekul v Ústavu makromolekulární chemie ČAV v Praze vědeckou hodnost CSc. V letech 1983–1985 pracoval ve Výzkumném

Foto: Přemysl Janíček

ústavu makromolekulární chemie v Brně, v letech 1985–1987 byl interním aspirantem ÚMCH ČAV v Praze. Od roku 1987 do roku 1990 byl samostatný vědecký pracovník v ÚMCH v Brně. Od roku 1990 pracoval na Institute of Materials Science, University of Connecticut, USA, prvního půl roku jako Visiting Professor, v letech 1990 až 1993 jako Assistant Professor a v letech 1993–1994 jako Associate Professor. Od

roku 1994 do roku 1997 pracoval jako docent pro obor Materiálové inženýrství v Ústavu chemie materiálů Fakulty chemické VUT v Brně. Od roku 1997 potom pracuje jako profesor makromolekulární chemie FCH VUT v Brně a od roku 1998 jako ředitel ÚCHM FCH VUT v Brně. Od roku 1999 je také Adjunct Professor, Graduate School, University of Connecticut, USA.

Profesor Jančář je autorem 66 původních sdělení v zahraničních časopisech, 23 přednášek na mezinárodních konferencích, 4 plenárních zvaných přednášek na mezinárodních konferencích, 1 monografie, 3 rozsáhlých kapitol v monografiích, 6 patentů. Oborem jeho vědecké činnosti jsou heterogenní polymerní struktury (HPS) v tuhé fázi – vztahy mezi morfologií a mechanickou odezvou HPS, syntéza, depozice, struktura a mechanická odezva tenkých polymerních vrstev a mezifází v HPS, mezní stavy HPS, termomechanická analýza, modelování mechanismů přenosu napětí přes mezivrstvy v HPS – především vláknových kompozitech, hydrolytická stabilita a interakce HPS s živými tkáněmi.

Redakce časopisu Události položila všem nově jmenovaným prorektorům čtyři otázky. Zde jsou odpovědi:

Stáváte se novým prorektorem, který sice bude pokračovat v činnosti svých předchůdců, jako první však bude ovlivňovat osud školy ve třetím tisíciletí. Jaké změny chystáte v dohledné době?

V první řadě se nedomníám, že by skutečnost, že příští rok vstoupíme do třetího tisíciletí, měla nějakým významným způsobem ovlivnit rozvoj tvůrčí činnosti na VUT. Domnívám se, že mnohem podstatnějším datem je datum vstupu České republiky do EU, a proto vidím velkou odpovědnost nového vedení VUT v přípravě školy, a tedy i úroveň tvůrčí činnosti jejích pracovníků, na zvýšenou konkurenci po vstupu do EU. Z toho vyplývají i všechny koncepční úvahy a plány, se kterými jsem do funkce prorektora pro tvůrčí činnost šel.

Období nejbližších týdnů nebude ve znamení převratných změn, ale budeme se spolu s celým vedením VUT zabývat především analýzou stavu tvůrčí činnosti na VUT jak z hlediska kvantity, tak především z hlediska kvality. Před několika měsíci jsem četl materiál, ve kterém autor přirovnával VUT ke košatému stromu. Toto přirovnání je velmi trefné, avšak na rozdíl od autora tohoto výroku se nedomníám, že by se měly všechny větve košatého stromu opatrovat a podporovat. Vedení VUT v žádném případě nechce připravovat školu ke vstupu do EU jako okrasný „strom“, ale jako organismus silný, zdravý a plodný, schopný konkurovat těm nejvýznamnějším univerzitám v EU, USA i Asii. Z tohoto důvodu dojde v blízké budoucnosti k nutnosti posoudit objektivně, které „větve“ svůj potenciál už vyčerpaly nebo které žádný do budoucna neslibují, a ty odstranit. Domnívám se, že se tyto kroky promítnou do vytvoření jasného tvůrčího profilu VUT a přispějí i do dalšího

zprůhlednění financování vědy a výzkumu na VUT. Poněkud komplikovanější bude situace u humanitních a uměleckých tvůrčích aktivit, kde lze jen velmi omezeně aplikovat hodnotitelská kritéria běžná u přírodovědných či inženýrských oborů. Avšak i zde budeme muset přikročit k neformální kvalitativní evaluaci tvůrčích aktivit a k jejich přesnější profilaci.

Prvním konkrétním krokem k dosažení těchto cílů bude práce na přípravě jasných a průhledných pravidel pro tvorbu rozpočtu z prostředků na vědu a výzkum pro rok 2000. Vzhledem k velmi dobrým výsledkům grantové aktivity pracovníků VUT došlo k navýšení prostředků na VaV pro rok 2000 – ve srovnání s rokem 1999. Bude tedy mojí snahou, aby se takto získané prostředky dostaly k těm, kteří je svou aktivitou pro školu získali.

Druhým krokem je koordinace prací na přípravě podkladů pro podání přihlášek do programu Rady vlády „Národní výzkumná centra“. Zde probíhají velmi intenzivní přípravné práce a my chápeme tuto činnost jako zkoušku schopnosti špičkových pracovišť VUT z různých fakult spolupracovat a postupně se integrovat kolem jasně definované vědecké problematiky.

Čeho byste chtěl v činnosti, která je vám svěřená, dosáhnout?

Hlavním krátkodobým cílem, který si kladu, je zavedení jasných pravidel průhledného financování tvůrčích aktivit a přesunutí rozhodovacích procesů o použití prostředků na nespécifikovaný výzkum maximálně do pravomoci jednotlivých řešitelů tak, jak je tomu v USA i v mnohých dalších vyspělých zemích. Střednědobým cílem je jasnější definice nosných oblastí tvůrčích aktivit VUT. V této oblasti se domnívám, že máme nejvíce rezerv především v roztržitosti malých subkritických týmů zabývajících se podobnou problematikou na různých fakultách, ve špatné komunikaci mezi tvůrčími pracovníky uvnitř VUT a v příliš silné „fakultizaci“ těchto aktivit. Pokud se chceme dobře připravit na vstup do EU tak, abychom byli důstojnými spolupracovníky významných západoevropských univerzit či jejich silnými protivníky v soutěži o prostředky z rozpočtu EU na vědu, musíme nalézt oblasti, ve kterých jsme silní, kde máme tradici a průmyslové zázemí, či které jsou nové, prozatím bez většího zázemí, ale perspektivní z hlediska nastupujících průmyslových aplikací významných pro náš region.

Které výsledky práce vašeho předchůdce nejvíc oceňujete?

Můj předchůdce prof. Kadrnožka působil v poměrně komplikovaném období ekonomických „balíčků“, stěhování rektorátu a navíc jako statutární zástupce rektora měl kromě péče o rozvoj vědy i mnoho dalších organizačních povinností. Domnívám se, že přes všechny nepříznivé vnější vlivy se mu podařilo upevnit to, co

v organizaci tvůrčích aktivit na VUT začal jeho předchůdce prof. Cihlář, a připravil tak dobré zázemí pro rychlejší rozvoj tvůrčích aktivit v nadcházejícím období. Zvláště bych v tomto ohledu zmínil jeho přínos k úspěšném zahájení programu financování nespécifikovaného výzkumu „Výzkumné záměry“. Z čistě osobního hlediska rovněž velmi oceňuji i fakt, že dokončil všechny úkoly před ukončením svého funkčního období a zanechal mi tedy čistý stůl.

Jak by měla škola typu VUT v Brně ve třetím tisíciletí vypadat? Máte nějaké přání, které bude těžko realizovatelné, ale přesto možné?

Vzhledem ke stále se urychlujícímu vývoji nových průmyslových a informačních technologií na jedné straně a rostoucích ekologických problémů na straně druhé je velmi těžké předpovědět, kam se bude ubírat lidská společnost. K tomu přibývají nové, málo předvídatelné společensko ekonomické aspekty, související se vstupem ČR do EU. Uvědomme si, že VUT existuje teprve 100 let, což je desetina délky celého tisíciletí. Pokud budu trochu spekulovat, domnívám se, že VUT k tomu, aby mělo oprávnění existovat ještě další stovky let, musí být technickou univerzitou produkující absolventy s hlubokými znalostmi základních přírodovědných a aplikovaných technických disciplín, schopných používat tyto znalosti při řešení technických a inženýrských problémů, absolventy s velkou adaptabilitou, a lidi, uvědomující si i ekologické aspekty své činnosti. Vzhledem ke zkušenostem z EU, USA či Japonska lze předpokládat stále větší význam podílu tvůrčí činnosti na tvorbě finančních zdrojů školy. Jelikož na naši činnost přispívají daňoví poplatníci, domnívám se, že by se technická univerzita jako VUT měla mnohem razantněji angažovat i v oblasti transferu výsledků vědy a výzkumu do průmyslové praxe. Je to jeden ze způsobů, jak tento příspěvek vrátit ve formě vzniku prosperujících hi-tech firem s nově vytvořenými vysoce kvalifikovanými pracovními příležitostmi. V oblasti transferu technologií a podpoře regionu vidíme velký potenciál ve spolupráci s Českým technologickým parkem a Magistrátem města Brna při tvorbě podnikatelských inkubátorů.

Jako vědecký pracovník věřím v nekonečné možnosti vědeckého poznání při řešení problémů lidské existence a rozvoje společnosti. Mým přáním je, abychom byli schopni překonat osobní či úzce fakultní zájmy a postupně školu alespoň v oblasti tvůrčí více integrovali a dovedli tak mnohem efektivněji využívat naše omezené prostředky finanční i lidské.

Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc.

Narodil se v Černé Hoře (1946). Po absolvování SVVŠ ve Velkém Meziříčí (1963) nastoupil na studium Fakulty elektrotechnické VUT v Brně v oboru Technická ky-

bernetika, specializace samočinné počítače. Po absolvování a získání titulu Ing. začal pracovat na fakultě, kterou vystudoval (nyní Fakulta elektrotechniky a informatiky). Vědeckou hodnost CSc. získal v roce 1980 v oboru Elektrotechnologie. V témže oboru byl v roce 1986 jmenován docentem a v roce 1993 habilitován docentem. Profesorem v oboru Elektrotechnická a elektronická technologie byl jmenován v roce 1998.

V letech 1990–1991 byl proděkanem FE VUT v Brně pro zahraniční styky a dálkové studium, 1991–1994 děkanem této fakulty a v letech 1994–1997, po změně názvu fakulty, byl děkanem Fakulty elektrotechniky a informatiky VUT v Brně. Od roku 1997 byl proděkanem FEI VUT pro vědu, výzkum a tvůrčí činnosti a doktorské studium a vedoucí Ústavu elektrotechnologie FEI VUT.

Foto: Přemysl Janíček

Profesor Kazelle je členem několika vědeckých rad, předsedou oborových rad, předsedou komise pro státní závěrečné zkoušky z oboru Elektronické součástky a systémy v bakalářském studijním programu a Elektrotechnická výroba a management v magisterském studijním programu na FEI VUT, předsedou komise pro státní závěrečné zkoušky v oboru Komerční elektroni-

ka v magisterském studijním programu na Fakultě elektrotechniky a informatiky Západočeské univerzity v Plzni.

V pedagogické oblasti pracoval od nástupu na katedru elektrotechnologie FE VUT v Brně v roce 1968. Zaměřoval se zejména na oblasti materiálů a technologií, fyziky elektrotechnických materiálů, zejména keramických materiálů s vysokou permitivitou a materiálů pro piezoelektrické aplikace, dále technologie součástek a obvodů a v poslední době zejména na oblast výrobních procesů a nekonvenčních technologií.

Je autorem a spoluautorem 8 titulů skript. Je rovněž spoluautorem nových studijních oborů „Elektrotechnická výroba a management“ v magisterském i bakalářském studijním programu.

Ve vědeckovýzkumné oblasti se nejdříve zaměřoval na otázky automatizace měření, elektroizolační materiály, piezoelektřinu a piezoelektrické rezonátory. Oblast piezoelektrických rezonátorů a stabilizace rezonančního kmitočtu byla předmětem jeho disertační práce. Po roce 1980 se jeho vědeckovýzkumná činnost přesunula do oblasti elektrochemických zdrojů elektrické energie.

V poslední době se zabývá otázkami aplikací akumulátorů v trakci, elektromobily, obnovitelnými zdroji elektrické energie, optimalizací provozu akumulátorů a zejména elektronikou v oblasti monitorování činnosti elektrochemických zdrojů elektrické energie. Spolupracuje na projektu Ministerstva dopravy na období 1997 až 2000 „Provoz a využití elektromobilů“. Je řešitelem výzkumného záměru na FEI VUT – CEZ „Výzkum zdrojů, akumulace a optimalizace využití elektrické energie v ekologických aplikacích“, který je plánován na léta 1999–2003.

Je spoluautorem 6 prací prezentovaných na významných konferencích v Japonsku, ČSFR a v Německu, spoluautorem 7 prací prezentovaných na International Power Sources Symposium v letech 1988, 1991 a 1993. Tyto práce byly později publikovány v knižní formě. Je spoluautorem dalších asi 40 prací z oblasti elektrochemických zdrojů elektrické energie a elektroniky, přednesených na konferencích v České republice a v zahraničí, a také spoluautorem 4 patentů a 1 průmyslového vzoru v České republice.

Odpovědi na otázky redakce:

Stáváte se novým prorektorem, který sice bude pokračovat v činnosti svých předchůdců, jako první však bude ovlivňovat osud školy ve třetím tisíciletí. Jaké změny chystáte v dohledné době?

Jsou různé okamžiky a různá data, kdy se lidé zamýšlejí nad tím, co by měli učinit, nebo co by měli učinit ti druzí. Nástup do tak zodpovědné funkce takovým okamžikem jistě je a konstatování, že budu ovlivňovat osudy školy ve třetím tisíciletí – to zavazuje, to je výzva.

Resort, který mi byl svěřen, nemá přímé pokračování z předchozího období. Základem je resort zahraničních styků, ale dochází nejen ke změně názvu z útvaru „Zahraníční styky“ na „Vnější vztahy“, ale co je důležitější, dochází k rozšíření obsahu i rozsahu činností. Mým úkolem bude koordinace spolupráce se zahraničními univerzitami a institucemi, zejména s vazbou na Evropskou Unii a jí vyhlášené projekty, s domácí a zahraniční realizační hospodářskou sférou, komunikace s orgány státní správy, orgány měst v regionu, firmami a institucemi v oblasti zájmu VUT, vnější prezentace VUT, příprava rozvojových projektů VUT, koordinace činností v oblasti hodnocení a akreditací, vnějších vazeb, informačních technologií a v neposlední řadě i v oblasti celoživotního vzdělávání. Z naznačených úkolů plyne, že řada oblastí zasahuje i do resortů mých kolegů a půjde tedy o koordinovanou činnost celého týmu vedení VUT.

Takto pojatá činnost útvaru vnějších vztahů nutně vyvolá i změny ve struktuře a organizaci některých složek rektorátu VUT. Nechci tím říci, že se uvedené aktivity dříve nerealizovaly, ale nyní by se měly koncentrovat do definovaného útvaru s jasnými vazbami na funkcionáře a další složky rektorátu, a co považuji za velmi důležité, samozřejmě na fakulty, kterým by poskytoval příslušný servis. Vlastní organizační změny jsou sice důležité, ale nejsou rozhodující. Z tohoto důvodu se snad jen zmíním o záměru vytvořit Útvar vnějších vztahů s oddělením zahraničních styků (International Office). Toto oddělení by mělo být vedeno vysokoškolským pracovníkem s aprobační na cizí jazyky a zajišťovalo by veškeré činnosti směrem do zahraničí, s výrazným akcentem na projekty a legislativu EU. Je třeba si uvědomit, že dle optimistických úvah se v závěru funkčního období tohoto vedení VUT očekává náš vstup do EU, a tedy práce v této oblasti musí sledovat a realizovat zdatný profesionální tým. Není třeba mít obavy, že dojde k výrazným personálním změnám a k výraznému nárůstu pracovníků. Útvar vnějších vztahů bude kooperovat v oblasti propagace mj. s nakladatelstvím VUTIUM, v oblasti informačních technologií s útvarem CVIS, v oblasti vzdělávání s Centrem distančního vzdělávání a v souladu s dlouhodobým záměrem VUT se bude podílet na přípravě projektu zřízení Centra vzdělávání a poradenství (CEVAPO) s následným začleněním Centra distančního vzdělávání.

Čeho byste chtěl v činnosti, která je vám svěřena, dosáhnout?

Domnívám se, že každý, kdo přebírá jakoukoliv funkci, má své představy o činnostech, metodách a zejména cílech, kterých hodlá dosáhnout. Z předchozích informací vyplývají úkoly, které jsou mně svěřeny. Rád bych splnil to, co je ode mne očekáváno, rád bych přispěl k dosažení cílů, které nové vedení VUT proklamovalo v předvolebním období. Mám sice na starosti oblast vnějších

stých vztahů, ale za neméně důležité považuji i řešení vnitřních vztahů, vztahu fakult k rektorátu, mezifakultních vztahů atp. V neposlední řadě bych chtěl přispět ke skutečné, nikoliv jen proklamované integraci fakult VUT v uznávanou technickou univerzitu.

Které výsledky práce vašeho předchůdce nejvíc oceňujete?

Je asi v přirozenosti lidské obdivovat to, co člověk sám neumí, nebo to, co jiní dělají lépe. Záleží potom již jen na povaze jedince, zda se k tomu veřejně dozná, oceňuje schopnosti druhého, nebo bude jen tiše závidět a navenek se tvářit bohorovně či alespoň lhostejně. Paní profesorka Zemánková pečovala o resort zahraničních styků, ale její činnost byla širší a zasahovala i do oblasti prezentace VUT na veřejnosti. Oceňuji její činnost v oblasti navazování kontaktů se zahraničím, zejména s tak významnou zemí jako je Francie. Oceňuji její podíl na realizovaných nových stavbách VUT, které reprezentují naši školu navenek, ale co je důležitější, umožňují zaměstnancům a studentům VUT pracovat v krásném a funkčním prostředí. Oceňuji její aktivity v kulturních akcích, pořádání výstav atp., které mají pro VUT význam nejen propagační, ale i ducha povznášející. A to se domnívám, že je na technické univerzitě velmi důležité.

Jak jsem již uvedl ve výčtu některých činností nově koncipovaného útvaru vnějších vztahů, budu navazovat na práci nejen resortu zahraničních styků, ale i dalších prorektorů. Zatím se s minulou činností rektorátu intenzivně seznamuji a jistě časem budu mít důvody rozšířit oblast práce mých předchůdců, které jsou hodny ocenění, které nejsou vidět na první pohled, ale bez kterých by VUT nebylo tím, čím je.

Jak by měla škola typu VUT v Brně ve třetím tisíciletí vypadat? Máte nějaké přání, které bude těžko realizovatelné, ale přesto možné?

Domnívám se, že minulá vedení VUT vykonala mnoho dobré práce ve směru koncepce vývoje naší školy. Tento směr nebude zásadně měněn ani na prahu třetího tisíciletí. Hovoříme-li o třetím tisíciletí, lze asi reálně spíše chápat formování VUT v několika následujících letech nebo snad desetiletí. Úvahy v oblasti vzdálenějšího horizontu v době tak rychle se měnících možností a podmínek technických, politických, sociologických a řady dalších by byly asi jen velmi odvážným námětem pro science fiction.

Naše univerzita se bude muset vypořádat s řadou problémů. V oblasti pedagogické má naše školství velmi dobrou tradici a dobrý zvuk ve světě. To však nestačí. Technická univerzita musí mít velice silné zázemí v průmyslu a vazby na něj. Technická univerzita nesmí být prosebníkem o příspěvek z průmyslu, ale musí hrát aktivní roli. Podniky a jejich vývojové útvary musí cítit potřebu spolupráce s vysokou školou, a to nejen z důvodů prestižních, ale ze samotné podstaty potřeby využití ob-

rovského intelektuálního potenciálu univerzity. Není únosné pořízovat na škole nákladná zařízení, často rychle morálně zastarávající, jen pro potřebu výuky a nevyužit je pro potřeby průmyslu. Není však také možné realizovat výuku na zastaralých zařízeních, se kterými se absolvent v praxi již nesetká. Technická univerzita by měla mít přístup k těm nejmodernějším zařízením a technologiím. Společná vývojová pracoviště, účast pracovníků školy ve vývojových programech podniků a naopak předávání aktuálních nových poznatků z průmyslu studentům by mělo být normální a nikoliv výjimečné. I v této oblasti by měl resort, který mám na starosti, ve spolupráci s prorektorem pro tvůrčí činnosti a s fakultami, sehrát významnou roli.

Naše Vysoké učení technické – to nejsou jen ryze technicky zaměřené fakulty. Jsou zde i dvě fakulty zaměřené na ekonomiku. Z hlediska skladby technické univerzity to považuji za ideální kombinaci. Technická díla vytvářená bez ekonomických souvislostí, výroba bez znalostí zákonů trhu, marketingu atp. není myslitelná, a tedy není myslitelná ani moderní technická univerzita bez takto zaměřených fakult. A celou tu pestrou paletu doplňuje jedna fakulta zaměřená technicko-umělecky a jedna vysloveně umělecky. Domnívám se, že paleta je připravena se všemi potřebnými barvami – můžeme tedy pokračovat v tvorbě obrazu moderní technické univerzity pro třetí tisíciletí, který započali naši předchůdci.

Při sestavování struktury by VUT mělo navázat na naše tradice. I s přihlédnutím k výrazné rozmanitosti v zaměření jednotlivých fakult bych upřednostňoval model s výrazným postavením jednotlivých fakult, kde rektorát plní velmi důležitou úlohu integrujícího prvku, úlohu úřadu, který fakulty potřebují, který jim pomáhá, který je osvobozuje od činností, které je více či méně odpoutávají od jejich hlavního poslání, tj. od tvůrčích činností a výchovy studentů. Cílem je model, kde fakulty budou cítit potřebu rozsáhle kooperovat, kdy nebude podstatné, zda dané významné dílo vzniklo na té či oné fakultě, ale že vůbec vzniklo a tvůrci díla budou se samozřejmostí sdělovat, že vzniklo na Vysokém učení technickém. Možná cítíte, že asi hovořím o nějakém svém přání těžko realizovatelném, ale přesto možném. A mohu-li vyslovit ještě jedno přání z této oblasti, tak by se týkalo prestiže VUT. Přál bych si, aby se naše škola zařadila mezi ty technické univerzity, které budou vyhledávány studenty ze zemí na západ od našich hranic, aby zde studovali v rámci mobility obvyklé mezi tamními univerzitami, aby absolvent našeho Vysokého učení byl akceptován nejen kvůli svým znalostem, ale i kvůli jménu univerzity, kterou absolvoval. V tomto směru hodlám z titulu svého úřadu vnějších vztahů udělat maximum, ale to další a podstatně důležitější pro dosažení takového stavu budeme muset svojí činností vykonat my všichni.

Doc. Ing. Ladislav Štěpánek, CSc.

Ladislav Štěpánek se narodil v Brně (1943). Po maturitě na jedenáctileté střední škole v roce 1960, v důsledku nepřijetí ke studiu na FAPS VUT, pracoval rok jako pomocný dělník ve stavební dílně n. p. Závody Jana Švermy (Zbrojovka) Brno.

V letech 1961–1966 studoval na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně, obor Pozemní stavby. Absolvoval ve směru Architektura a pozemní stavitelství, ve studijním oboru Pozemní stavby a konstrukce.

Diplomovou práci na téma Hotel (lůžková část) obhájil a státní závěrečnou zkoušku složil v roce 1966 a získal titul Ing.

Foto: Přemysl Janíček

V letech 1966–1968 pracoval v Průmyslových stavbách Gottwaldov. Po základní vojenské službě (1968) nastoupil do projekce Pozemních staveb Brno a poté (1969) na VAAZ – VSP Brno do výzkumu. Ve vývoji Pozemních staveb Brno pracoval ještě od roku 1972 a od roku 1973 již až do svého jmenování prorektorem pracoval na Fakultě stavební VUT v Brně.

Přednáší předmět Pozemní stavitelství od roku 1977 dosud. Vedl diplomové práce od roku 1982 dosud, celkem 90 diplomových prací. V roce 1984 obhájil disertační práci a byla mu udělena vědecká hodnost CSc. v oboru Teorie a konstrukce pozemních staveb. V roce 1988 byl na základě rozhodnutí VR FAST jmenován docentem v oboru Pozemní stavby. V roce 1980 byl jmenován členem komise pro státní zkoušky na FAST VUT, od roku 1990 jmenován předsedou komise. Děkaný stavebních fakult ČVUT Praha, SVŠT (STU) Bratislava a TU Košice jmenován předsedou komisí pro státní zkoušky od roku 1990 dosud.

Od roku 1990 do roku 1994 jmenován proděkanem Fakulty stavební VUT v Brně pro obor Pozemní stavby. V letech 1994–1997 jmenován statutárním zástupcem děkana a proděkanem Fakulty stavební pro vzdělávací činnost. V roce 1997 byl Akademickým senátem Fakulty stavební VUT zvolen děkanem.

Byl a je členem několika vědeckých rad. Od roku 1997 je autorizovaný inženýr pro obor Pozemní stavby od roku 1997. Člen výboru oblastní pobočky ČKAIT od roku 1998 do roku 2000. V roce 1998 byl ministrem spravedlnosti jmenován znalcem v oboru stavebnictví, odvětví stavby obytné a odvětví stavby průmyslové.

Odpovědi na otázky redakce:

Stáváte se novým prorektorem, který sice bude pokračovat v činnosti svých předchůdců, jako první však bude ovlivňovat osud školy ve třetím tisíciletí. Jaké změny chystáte v dohledné době?

Třetí tisíciletí je sice významným dějinným mezníkem, ale tato skutečnost není sama o sobě oproti jiným letopočtům zase až tolik výjimečná. Každá doba v historii přinášela nové podmínky, na něž bylo vždy potřebné rychle adekvátně reagovat, a ani toto období nebude jistě jiné.

Nebylo by na místě bezprostředně po nástupu do funkce přicházet s návrhy více či méně podstatných změn, aniž by byl jejich dopad důkladně uvážěn. Domnívám se, že nejprve je zapotřebí se dokonale se situací ve svěřené oblasti seznámit, analyzovat současný stav i reálné možnosti postupného zlepšování prostředí, v němž fakulty působí. S určitými náměty v tomto směru jsem funkci prorektora přijímal, některé změny zřejmě nastanou, ale jejich konkretizaci a uskutečnění bude potřeba nejprve uvážít v celé šíři vzájemných souvislostí. V každém případě se budu snažit o to, aby každá navrhovaná změna vedla ke zlepšení stávající situace a přispěla k pozitivnímu rozvoji naší vysoké školy.

Čeho byste chtěl v činnosti, která je Vám svěřena, dosáhnout?

Posláním vysoké školy je optimální skloubení vzdělávací a tvůrčí činnosti, rozvoj poznání, jako nezbytné podmínky a záruky kvalitně vysokoškolsky vzdělaných

odborníků. K tomu nepostačí jen obětaví, pro věc zánícení pedagogové a schopní studenti, ale i vytvoření vyhovujícího zázemí a prostředí, které vykonávání této činnosti na vysoké úrovni podpoří a umožní v areálech i v budovách, svěřených Zákonem č. 111/98 Sb. škole do majetku. Ne vše je v tomto směru ideální a v naprostém pořádku. Některé budovy a areály jsou relativně nové, některé jsou částečně rekonstruované a modernizované. Řada budov, vzhledem ke svému stáří a stavebnímu stavu, však pro přizpůsobení současným i budoucím požadavkům úpravy a modernizaci vyžaduje. K tomu všemu neopomenutelně přistupuje potřeba systematicky zajišťované nezbytné údržby všech objektů bez rozdílu jejich stáří. Není to jen otázka potřeby a množství finančních prostředků, které jsou a budou k těmto účelům k dispozici, ale i jejich účelného postupného vynakládání podle stupně naléhavosti. Jsem přesvědčen o tom, že společným úsilím vedení VUT, kompetentních oddělení rektorátu a jmenované stavební komise se podaří učinit další kroky k úspěšnému rozvoji fakult i školy jako celku.

Které výsledky práce Vašeho předchůdce nejvíc oceňujete?

Během své stoleté historie bylo VUT postaveno před řešením řady dislokačních problémů. Cesta, která byla po roce 1990 nastoupena, byla úspěšná, lze ji hodnotit pozitivně právě proto, že bylo dosaženo řady významných výsledků. Moji předchůdci ve funkci prorektorů se o to svojí usilovnou prací velmi zasloužili a zapsali se jí do dějin naší vysoké školy. Bylo by značně rozsáhlé připomenout a vyjmenovat beze zbytku vše, čím se o rozvoj a výstavbu VUT zasloužili moji nedávní předchůdci – Doc. Lukašík, Doc. Mencl a Doc. Hobst. Je pro mě závazující v jejich práci a nastoupené cestě pokračovat tak, aby VUT a všechny jeho fakulty měly co nejlepší podmínky ke své činnosti.

Jak by měla škola typu VUT v Brně ve třetím tisíciletí vypadat? Máte nějaké přání, které bude těžko realizovatelné, ale přesto možné?

Již příští rok vstoupíme do třetího tisíciletí, doby, která bude ještě intenzivněji provázána explozí vědy, techniky, výrobních i informačních technologií, které se projeví do všech činností lidstva. Na tyto nové podmínky musí i naše škola v potřebném předstihu reagovat. Stejně jako naše republika, bude i naše vysoké školství začleněno do mezinárodní integrace a bude v ní chtít úspěšně obstát. V duchu své stoleté tradice nemůže VUT zůstat stranou a mělo by vždy patřit ke školám, jejichž jméno bude každým vyslovováno s uznáním a úctou. Věřím, že toto je přáním celé akademické obce i všech zaměstnanců VUT. K tomu, aby se naplnilo, musí přispět svým podílem každý z nás.

Jmenování děkanů Vysokého učení technického v Brně

Dne 31. ledna 2000 jmenoval rektor Vysokého učení technického v Brně Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc. po předcházející dohodě s Prof. RNDr. Ing. Janem Vrbkou, DrSc. podle § 28 odst. 2 zákona č. 111/98 Sb. o vysokých školách a na návrh akademických senátů fakult jejich děkany na tříleté funkční období od 1. února 2000. Jsou jimi:

- Doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.,**
děkan Fakulty technologické VUT Zlín (2. funkční období)
Prof. Ing. Milan Drdák, DrSc.,
děkan Fakulty chemické VUT (1. funkční období)
Prof. Ing. Jan M. Honzík, CSc.,
děkan Fakulty elektrotechniky a informatiky VUT (2. funkční období)
Doc. Ing. Josef Chybík, CSc.,
děkan Fakulty architektury VUT (1. funkční období)
Doc. Ing. Jaroslav Puchřík, CSc.,
děkan Fakulty stavební VUT (1. funkční období)
Doc. Ing. Josef Vačkář, CSc.,
děkan Fakulty strojního inženýrství VUT (1. funkční období)

Poděkoval všem prorektorům a děkanům za jejich práci a vzájemnou spolupráci v uplynulém funkčním období.

Rektor Petr Vavřín ocenil práci děkana Prof. Ing. Lubomíra Lapčíka, DrSc. při znovuzaložení a rozvoji Fakulty chemické a předal mu pamětní medaili ke 100. výročí založení VUT.

Představujeme vám nově jmenované děkany fakult chemické, architektury, stavební a strojního inženýrství. Redakce časopisu Události na VUT položila všem čtyři otázky a odpovědi spolu se stručnou „vizitkou“ nových děkanů nyní uvádíme.

Prof. Ing. Milan Drdák, DrSc., DĚKAN FAKULTY CHEMICKÉ

Milan Drdák je narozen ve Vsetíně (1949). Poté, co v roce 1968 absolvoval Střední průmyslovou školu chemickou v Bratislavě v oboru Konzervace potravin, vystudoval Fakultu chemicko-technologickou SVŠT v Bratislavě v oboru Konzervace potravin a technologie masa a v roce 1973 získal titul inženýra. Na téže fakultě získal v roce 1973 v oboru Chemie a technologie poživatin vědeckou hodnost CSc. za disertační práci na téma Objektivizace hodnocení barevnosti některých potravinářských produktů. Titul docenta získal v roce 1984 a za doktorskou disertaci na téma Barevnost a barviva vybraných potravinářských produktů mu byla v roce 1990 udělena vědecká hodnost DrSc. Titul docenta obhájil v roce 1994 za příspěvek k hodnocení a zvyšování kvality potravin. Titul profesora získal v roce 1997 na Fakultě chemické Vysokého učení technického v Brně.

Začal pracovat jako technik Středoslovenského masného průmyslu v Dubnici nad Váhom (1973–74), v letech 1974 až 1977 pracoval jako interní aspirant na Chemicko-technologické fakultě SVŠT v Bratislavě. Poté rok pracoval jako samostatný referent ekonomiky práce – SSRS, Bratislava. Od roku 1978 do roku 1995 byl odborným asistentem a docentem Chemicko-technologické fakulty SVŠT Bratislava, v letech 1988 až 1990 vedoucí Katedry potravin, 1987/88 proděkan CHTF SVŠT Bratislava. Od roku 1995 pracuje jako docent a potom profesor Fakulty chemické VUT v Brně.

Profesor Drdák je autorem 2 vysokoškolských učebnic, 4 monografií, 9 skript (z toho 4 pro PGS), 122 původních prací v časopisech (50 v zahraničních), 31 odborných článků, 7 patentů a 9 přihlášek patentů. Vedl 60 diplomových prací, vypracoval 58 posudků na diplomové práce, vedl a vede 15 as-

Foto: Přemysl Janiček

pirantů a doktorandů (čtyři úspěšně obhájili disertační práce – 1 z Mexika). Působil jako předseda Potravinářské sekce SCHS (1987–95), od roku 1993 je členem Working Party of Food Chemistry FECS.

Odpovědi na otázky redakce:

Co si myslíte o počtu studentů na Vaší fakultě, je přiměřený, je jich mnoho, či málo? Je zájem o studium právě na Vaší fakultě?

Východiskem pro odpověď je skutečnost, že činnost fakulty byla obnovena v roce 1992. Ukázalo se, že vypracovaný návrh na obnovení fakulty vycházel z hlubokých znalostí potřeb regionu. Proto současný počet studentů se jeví jako přiměřený a je rámcově v souladu s předpoklady z let 1992 až 1993. Předpokládáme, že perspektiva nárůstu počtu studentů o 10–20 % bude souviset s oživením hospodářské sféry regionu.

Při tvorbě koncepce rozvoje fakulty se vycházelo z nezbytné potřeby vytvořit studijní programy co nejvíce široce profilované, které umožňují uplatnění absolventů v různých specializacích. Myslíme si, že náš absolvent je připravován na rychlou adaptaci v průmyslové sféře, ve výzkumu, vývoji, kontrolních institucích státní správy, v marketingových a poradenských firmách, ale také pro vlastní podnikání. Zájem o studium se dá zjednodušeně vyjádřit poměrem počtu přihlášek a možností fakulty přijmout určitý počet studentů. Zájem je zpravidla 2–3krát větší, ale byl také 4–5krát větší. Třeba poznamenat, že při současném způsobu financování podle počtu studentů očekáváme v příštím školním roce značné problémy při zabezpečování alespoň základní výuky. Chemické fakulty patří k typu škol náročných na materiálové zabezpečení. Mnohé střední školy, ze kterých k nám přicházejí uchazeči o studium, nemají maturitní ročníky, a tak pro nás vzniká značný problém zabezpečit normální chod fakulty.

Viděl byste rád nárůst počtu studentů některého ze tří typů studijních programů? A proč?

Částečně jsem již odpověděl v první otázce. Na fakultě považujeme za poměrně ustálený magisterský a bakalářský studijní program. Pokusíme se vytvořit podmínky pro stabilizaci doktorských studijních programů s cílem zvýšení počtu studentů a splnění podmínky minimálně zachování náročnosti tohoto typu studia. Kvalitní vědecká výchova je zárukou nejen pro budoucnost fakulty, ale vidím v ní také nezastupitelnou úlohu vysokých škol při výchově těchto absolventů pro potřeby společnosti a zabezpečení jejího rozvoje.

Vnímáte Internet jako velmi významnou možnost studentů pro získání informací potřebných a užitečných ke studiu?

Vedení fakulty v souladu s koncepcí státní informační politiky ve vzdělávání považuje tuto oblast za prioritu ve své činnosti. V nejbližší době máme v plánu své práce právě řešení uvedené problematiky s cílem postupně připravit učitele na výchovu k funkční gramotnosti a následně na život v informační společnosti. Budeme se i ve vztahu k této nesmírně závažné otázce také více zabývat nutností vytvořit rámec celoživotního vzdělávání. Čeká nás také řešení problému uplatnění informačních a komunikačních technologií ve studijních materiálech, včetně distančního vzdělávání a sebevzdělávání. Vytvoření areálové knihovny považujeme za závažný

počin pro následující období. Knihovna se již stala nepostradatelnou složkou vzdělávacího systému s využitím Internetu. Uvědomujeme si také její příští roli zejména v oblasti celoživotního vzdělávání a sebevzdělávání.

Co bude hlavní prioritou Vaší práce, čeho byste chtěl za svého působení ve funkci děkana dosáhnout?

Jak jsem již uvedl, naše fakulta byla obnovena v roce 1992. Prudký nárůst studentů, vytvoření pracovního kolektivu, nesmírné úsilí při zajištění nezbytného materiálního zabezpečení a běžného chodu fakulty, včetně stěhování do nových prostor, pochopitelně poznačily fungování fakulty navenek i uvnitř. Po této hektické době bude přirozené, že se musí posoudit organizační struktura fakulty, vytížení vědecko-pedagogických pracovníků, funkčnost děkanátu a hledání možnosti pro to, aby každý pracovník plnil úkoly tak, aby byly zajištěny všechny základní prvky fungování vysokoškolské instituce, s důrazem na výuku studentů, nezatěžování učitelů jinými činnostmi, které nesouvisí s jejich působením pedagogickým, vědeckým a výchovným, a tím také vytvoření podmínek pro jejich osobnostní růst. Proto není jednoduché říct, co je hlavní prioritou. Chci však volně navázat na předchozí otázku. Na fakultě si plně uvědomujeme, že zákonem o vysokých školách nám byla svěřena také odpovědnost za celoživotní vzdělávání, které se zcela určitě stane nejvýraznějším rysem vzdělávání v informační společnosti. Z tohoto pohledu se musí také posuzovat priority fakulty, a to zejména v oblasti vzdělávání našich vědecko-pedagogických pracovníků. Nejen pro zvládnutí informačních a komunikačních technologií na nezbytné úrovni, ale také pro posun v kvalitě výuky, tj. postupné pojetí výuky jako jednostranného procesu posunout do oblasti spolupráce se studenty a následně v podpoře jejich samostatné a tvůrčí práce. Pokud mé okolí zaznamená posun v těchto vybraných oblastech, budu mít vnitřní pocit, že mé působení ve funkci nebylo marné.

**Doc. Ing. Josef Chybík, CSc.,
DĚKAN FAKULTY ARCHITEKTURY**

Josef Chybík se narodil v Krnově (1952). Absolvoval SPŠ stavební v Opavě a v roce 1977 vystudoval obor Pozemní stavby na Fakultě stavební VUT v Brně. V roce 1984 na SVŠT v Bratislavě absolvoval postgraduální studium stavební fyziky. Vědeckou výchovu na Fakultě stavební fakultě VUT ukončil v roce 1989. V roce 1997 se v oboru Konstrukce v architektuře habilitoval na Fakultě architektury VUT v Brně.

Po absolvování vysoké školy až do roku 1994 pracoval v Obchodním projektu. V letech 1979 až 1984 externě působil na Fakultě stavební VUT. Na základě konkurzního řízení mu bylo v roce 1994 umožněno nastoupit na místo pedagogicko-vědeckého pracovníka FA VUT. Od roku 1999 je vedoucím Ústavu stavitelství. V prosinci 1999 byl zvolen děkanem.

V oboru Pozemních staveb je autorizovaným inženýrem a v oboru Energetického auditorství je autorizovaným auditorem.

Jako zodpovědný projektant pracoval na více než třiceti stavebních projektech. Přednášel na řadě národních a 9 mezinárodních konferencích, je autorem nebo spoluautorem 1 monografie, 5 učebních textů, 4 oponovaných výzkumných zpráv, 2 učebnic, 62 odborných článků a 4 publikací vyda-

ných ve firemní edici. Současně působí v redakčních radách 3 českých odborných časopisů.

Odpovědi na otázky redakce:

Co si myslíte o počtu studentů na Vaší fakultě? Je průměrný, je jich mnoho, či málo? Je zájem o studium právě na Vaší fakultě?

Zájem o studium na Fakultě architektury VUT byl vždy velký a ani v souvislosti s populačně slabšími ročníky nelze hovořit o tom, že by ochabl. Například letos se o studium uchází přibližně pětkrát více zájemců, než lze přijmout (v předešlých letech byl převis zájmu až osminásobný). Jsme tedy školou, která může organizovat náročné přijímací řízení. Pouze nejschopnější uchazeči se mohou stát našimi studenty. Zájem o studovaný obor se potom zákonitě odráží v přístupu ke studiu a ve studijních výsledcích.

Viděl byste rád nárůst počtu studentů některého ze tří typů studijních programů? Proč?

Předpokládaný roční nárůst, regulovaný Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, se pro naši fakultu uvažuje 3 %. Jestliže dnes máme ve třech studijních programech 530 studentů, může zvýšení činit 16 osob.

V žádném případě bychom v celém rozsahu tuto možnost nevyužili jen v prvním stupni. Přiklonil bych se k tomu, abychom v novém školním roce do prvního ročníku místo dosa-

vaných 70 přijali 80 studentů. Zbývající možný nárůst potom může připadnout na posílení doktorského studijního programu.

Je však možný ještě druhý pohled na věc. Jeho zastánci soudí, že by se počet studentů na FA, alespoň v bakalářském a magisterském stupni, v žádném případě zvyšovat neměl. Měl by spíše reflektovat aktuální demografickou situaci a hospodářské podmínky charakterizované ekonomickou recesí. Také se objektivně argumentuje tím, že by zvýšení stavu mohlo ohrozit kvalitu výuky. V prizmatu tohoto názoru by stávající počet studentů měl být zachován, případně se snížit.

Jedná se o složitý a s ohledem na probíhající přijímací řízení také aktuální problém.

Vnímáte Internet jako velmi významnou možnost studentů pro získávání informací potřebných a užitečných ke studiu?

Ještě před několika málo desetiletími nebylo možno dohlédnout, jaké úrovně dosáhne technický rozvoj na přelomu tisíciletí. Konzervativní člověk se jen obtížně smiřuje s ukrutnou rychlostí a někdy i bezohledností globalizujícího se světa. Technický pokrok chápe jako prostředek jediné civilizace, která ty ostatní požírá a odosobňujícím způsobem narušuje vztahy mezi lidmi. Naopak progresivisté – technokrati jsou nadšeni. Nové technologie považují za nástroj, který je osvobozuje od všeho přežitého či staromilského a umožňuje jim snadný kontakt a komunikaci s nejširším světem.

Jsme atakováni a prosycováni nekonečným tokem informací. Stáváme se nebo se můžeme stát hříčkou elektronických médií. Často například sklouzáváme na úroveň pouhých konzumentů, kteří pasivně od časného rána do pozdních nočních hodin sledují blikající světlo televizní obrazovky. Jsme na prahu civilizační tragédie – přestáváme číst.

V tomto prostředí se u nás objevuje poměrně nový komunikační prostředek – Internet. Svět se v celé své pestré, příjemné, ale i neisyrovější podobě dokonale zmenšil na velikost obrazovky počítačového monitoru. Proto ten, kdo v Internetu hledá zábavu, nachází v „surfování“ neotřelou formu trávení volného času. Pro učitele a vnímavého, zvědavého studenta se však Internet stává významným didaktickým pomocníkem.

Co bude hlavní prioritou Vaší práce, čeho byste chtěl za svého působení ve funkci děkana dosáhnout?

Jedná se o košatou problematiku, ze které nelze dílčí části separovat a prohlásit za prioritu. Vše je potřebné vnímat v souvislostech a interakcích probíhajících ve více rovinách. O dvou se zmíním.

V rámci první úrovně udělám vše pro to, aby studenti byli svobodní lidé, kteří ve svobodné zemi mohou svobodně duchovně a odborně růst. Je mým úkolem vytvořit takové studijní podmínky, aby naši absolventi fakultu opouštěli jako sebevědomí a svědomití lidé, kteří na vysoké profesní úrovni zvládli zákonitosti svého oboru. Nesmí jim chybět kritičnost a sebekritičnost. Budu rád, když jim studium poskytne základ, na kterém v praxi mohou rozvíjet své tvůrčí představy.

Ve druhé rovině se odvíjí náš vztah k městu, regionu, zemi. Prál bych si, aby fakulta byla přijímána jako nezávislá autorita, která svým duchovním potenciálem, reprezentovaným učiteli a studenty, může přispět k řešení složitých úloh. V minulosti jsme tuto erudovanost již vícekrát osvědčili.

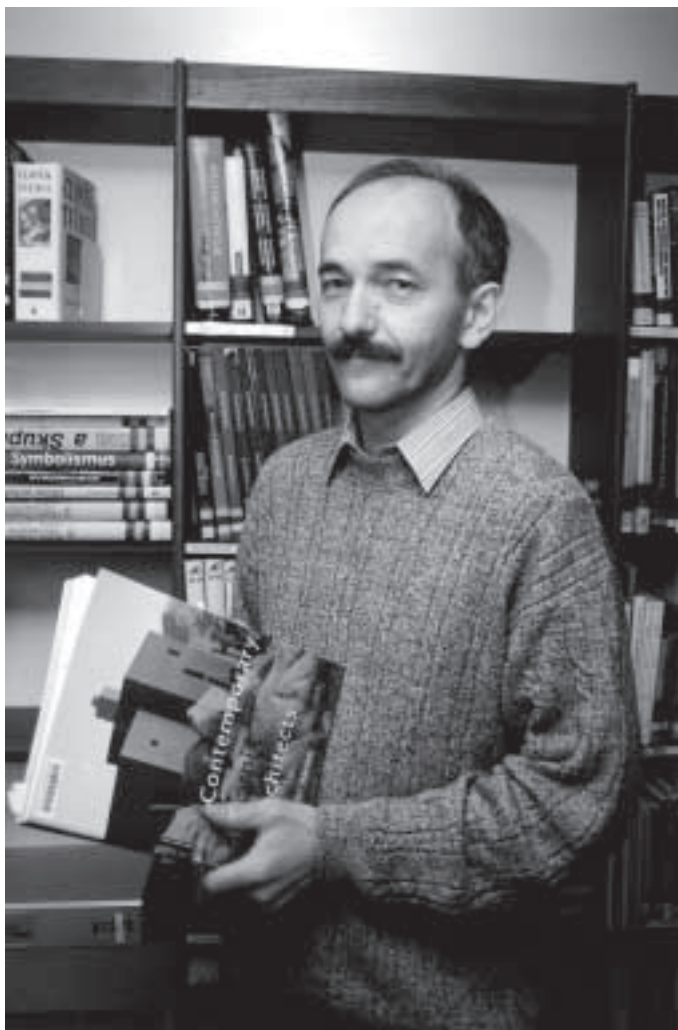

Foto: Přemysl Janíček

Doc. Ing. Jaroslav Puchrík, CSc., DĚKAN FAKULTY STAVEBNÍ

Jaroslav Puchrík je narozen v Brně (1950). Po maturitě na SVVŠ, zaměřené na programování a obsluhu počítačích strojů (1968), vystudoval na Fakultě stavební VUT v Brně obor Konstrukce a dopravní stavby (1973). Ihned po studiu nastoupil jako asistent na Katedře dopravních staveb. V roce 1983 získal hodnost kandidáta technických věd, roku 1992 se habilitoval a byl jmenován docentem v oboru Dopravní stavby. V letech 1993 – 1994 byl vedoucím Ústavu železničních konstrukcí a staveb. Od roku 1994 do roku 1999 byl proděkanem.

Během své pedagogické činnosti prošel všemi druhy výuky od cvičení, přednášek, vedení diplomových prací (50), až po vedení doktorandů (3 již úspěšně ukončili svá studia). V současnosti se zaměřuje zejména na automatizaci projektování liniových staveb, GIS a geodézii v dopravě. Je autorem nebo spoluautorem 6 titulů skript a preferuje elektronickou podobu učebních textů.

V oblasti vědeckovýzkumné se docent Puchrík zabývá teorií geometrické polohy kolejové jízdní dráhy a automatizací sběru dat pro potřeby projektování a GIS.

Je neúnavným propagátorem modernizace v oblasti výpočetní techniky. Momentálně se to týká zavedení nového operačního systému Windows 2000 na všech úrovních Fakulty stavební VUT v Brně.

Foto: Přemysl Janíček

Odpovědi na otázky redakce:

Co si myslíte o počtu studentů na vaší fakultě, je přiměřený, je jich mnoho, či málo? Je zájem o studium právě na vaší fakultě?

Považuji počet studentů (4200) na naší fakultě za přiměřený, ale absolventů je stále v některých stavebních oborech nedostatek. Množství uchazečů o studium na Fakultě stavební VUT Brno je stabilní. Jako proděkan jsem měl mimo jiné na starosti přijímací řízení a trvalý zájem o studium naší fakulty mohu potvrdit. V letošním roce pocítí všechny vysoké školy absenci celého ročníku absolventů středních škol, zapříčiněnou prodloužením povinné základní školní docházky.

Viděl byste rád nárůst počtu studentů některého ze tří typů studijních programů? A proč?

Na naší fakultě se vyučuje v těchto typech studijních programů: magisterský řádný, magisterský distanční a doktorský postgraduální.

V současné době není realizováno bakalářské studium. Ze stavební praxe dosud nebyl zaznamenán zájem o otevření tohoto typu studia. Jestliže zájem zaznamenáme, jsme schopni bakalářské studium realizovat.

Současný počet studentů ve zmíněných třech studijních programech je dle mého názoru vyvážený a odpovídá požadavkům poptávky i uplatnění.

Vnímáte Internet jako velmi významnou možnost studentů pro získávání informací potřebných a užitečných ke studiu?

Možná se budete divit mé odpovědi, ale velmi mnoho studentů již bere Internet jako samozřejmou věc, bez které si ani studium nedovedou představit. Internet je médium, které umožňuje podstatné rozšíření znalostí a rozhledu studentů, i když nenahrazuje klasickou výuku, ale může ji velmi vhodně doplňovat. V rámci stávajících finančních možností se snažíme umožnit přístup k informacím co největšímu počtu studentů FAST. Ve svém volebním období chci tyto možnosti rozšířit, např. zabezpečením většího počtu počítačových učeben a prodloužením jejich provozní doby. Hodně práce jsme na naší fakultě v tomto směru již udělali. Jednou z hlavních priorit musí být zajištění všech potřebných technologií na úrovni 3. tisíciletí.

Co bude hlavní prioritou Vaší práce, čeho byste chtěl za svého působení ve funkci děkana dosáhnout?

V loňském roce oslavila Fakulta stavební 100. výročí svého založení. Má velmi dobré jméno u nás i v zahraničí a naším úkolem je toto dobré jméno udržet. Chci navázat na práci předchozího vedení FAST a chod fakulty v první fázi zachovat dle dosavadních zvyklostí a postupů řízení bez unáhlených změn. Na základě rozborů a doporučení jednotlivých pracovišť a studentů budu provádět případné změny a také rozvíjet myšlenky z programového prohlášení rektora VUT. Úkoly spojené s vedením fakulty chci řešit v klidu, s dostatečným předstihem, a důsledně se bránit nekonceptním nařízením. Budu podporovat a využívat aktivní začlenění pedagogů i studentů do procesu rozhodování v AS, VR OO, prosazovat schopné pracovníky pro práci v radě VŠ, GA a pro spolupráci se středními školami. Chtěl bych nahradit dosavadní stagnující programové vybavení „STUDENT“ plně funkč-

ním a modernějším systémem a ukončit tak konečně stresové problémy učitelů, sekretářek a studentů. Je nutné dokončit realizaci informačního systému na FAST a zajistit tak dostupnost potřebných informací pro řídicí a odpovědné pracovníky na všech úrovních.

V popředí mé snahy bude hledat, nalézat a připravovat nové odborně zdatné učitele a pracovníky a dbát na zastoupení všech věkových a odborných kategorií na jednotlivých pracovištích FAST. Chci vytvořit podmínky habilitačních a jmenovacích řízení pro mladé a perspektivní pracovníky a postupně snižovat neuspokojivý věkový průměr profesorů a docentů. Mým cílem bude zajistit potřebné životní jistoty a perspektivy v zaměstnání pro všechny pracovníky.

Počítám s velmi úzkou spoluprací obou komor akademického senátu, vědecké rady a odpovědným přístupem všech členů akademické obce.

Doc. Ing. Josef VAČKÁŘ, CSc., DĚKAN FAKULTY STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ

Josef Vačkář je narozen v Prostějově (1942). Po maturitě v roce 1959 vystudoval na VUT v Brně Fakultu strojní a získal titul Ing. Od roku 1964 pracoval jako asistent na katedře obrábění FUT FS v Brně, od roku 1967 potom jako inženýr měřové služby na ÚNM Brno. Od roku 1971 je zaměstnán na Fakultě strojního inženýrství VUT v Brně. Do roku 1986 jako asistent na Katedře strojírenské technologie. V roce 1979 získal vědeckou hodnost CSc. V roce 1986 byl jmenován docentem a pracoval v Ústavu strojírenské technologie. Od roku 1994 do svého zvolení děkanem byl vedoucím odboru Jakost a metrologie strojírenské výroby v Ústavu strojírenské technologie a byl proděkanem Fakulty strojního inženýrství VUT.

Pedagogická činnost docenta Vačkáře zahrnuje přednášky a cvičení z řady předmětů oboru Strojírenská technologie, zejména v oblasti strojírenské metrologie. V současnosti to jsou přednášky z předmětu Jakost a metrologie, Řízení jakosti ve strojírenské výrobě v oborovém studiu Strojírenská technologie a předmět Jakost a metrologie pro obor Matematické inženýrství a Fyzikální inženýrství. Je autorem nebo spoluautorem 12 titulů skript a učebních textů; řešitelem grantu FR VŠ z oblasti pedagogiky; od roku 1999 koordinátorem projektu CEEPUS.

V oblasti vědecko-výzkumné činnosti se docent Vačkář zabývá přesnostní a rozměrovou regulací pro automatizovanou montáž ložisek, metrologickými podmínkami stability jako schopnosti výrobního procesu, hodnocením přesnosti souřadnicových měřicích strojů, metrologickým zabezpečením technologie, kvalitativním a kvantitativním hodnocením měřicích prostředků, systémy jakosti a TQM a metodami a nástroji na podporu jakosti. V oblasti spolupráce s průmyslem řešil celkem 23 prací, většinou formou hospodářské činnosti.

Odpovědi na otázky redakce:

Co si myslíte o počtu studentů na vaší fakultě, je přiměřený, je jich mnoho, či málo? Je zájem o studium právě na vaší fakultě?

Je všeobecně známo, že studium na fakultě charakteru jako je naše je značně obtížné. Z toho vyplývá i určitá obava i nechuť studovat technické obory a zasvětit svou budoucí profesní činnost této oblasti, když navíc naše společnost zatím jak ekonomicky, tak i společensky nestaví obecně např. strojní inženýry na profesním žebříčku na odpovídající úroveň. Je ale možno říci, že naše fakulta netrpí v posledních letech nedostatkem studentů, i když nelze srovnávat zájem mladé generace se zájmem např. o ekonomické, umělecké, či humanitní směry. Na druhé straně je třeba říci, že FSI na základě podložených informací dnes nevychovává nezaměstnané absolventy. Většina našich absolventů nachází místo v oboru,

Foto: Přemysl Janiček

resp. v oborech příbuzných. V současné době studuje na naší fakultě přibližně 3 800 studentů, z toho 501 v doktorských studijních programech a ta větší část v magisterském a bakalářském studijním programu. Oproti minulým letům nám dává přijímací řízení dokonce možnost výběru studentů na základě přijímacích zkoušek z matematiky a fyziky. Proto si myslím, že současný stav počtu studentů odpovídá průchodnosti fakulty a také stavu pedagogického sboru. Otázkou zůstává, jak ovlivní přijímací řízení akademický rok 2000/2001, kdy – jak víme – bude velmi znatelná absence jednoho maturitního ročníku. Z hlediska budoucnosti si musí mladí lidé, ale i jejich rodiče uvědomit, že prosperující společnost bude potřebovat

vzdělané lidi v oblastech studijních oborů, které zabezpečuje například i naše fakulta. O tom, jak komfortně, zdravě a bezpečně budeme žít, budou rozhodovat zejména nové technologie, konstrukce a nové teoretické principy a poznatky založené na matematicko-fyzikálních přístupech s vhodnou implementací výpočetní techniky. Když toto bude v adekvátní míře pro společnost zabezpečeno, pak teprve např. ekonomické i jiné vědy mohou nalézat své pravé uplatnění.

Viděl byste rád nárůst počtu studentů některého ze tří typů studijních programů? A proč?

Fakulta zabezpečuje tříletý bakalářský studijní program „Strojírenství“, pětiletý magisterský studijní program „Strojní inženýrství“ a magisterský studijní program navazující na bakalářský studijní program. Všechny programy jsou uskutečňovány v prezenční formě. Na fakultě se rovněž uskutečňuje doktorské studium, a to v 6 studijních programech a jednom programu „Soudní inženýrství“, který je zajišťován společně s FAST. Počet studentů v doktorských studijních programech nelze již prakticky zvyšovat, protože jejich stav je limitován počtem zejména profesorů a docentů fakulty ve funkci školicích.

Pokud neprojde, podle mého, špatný návrh novely nedávno schváleného vysokoškolského zákona zpracovaný skupinou poslanců parlamentu ČR, zůstane dominantní formou pro studium na naší fakultě i z hlediska počtu studentů magisterský studijní program „Strojní inženýrství“, realizovaný ve dvou stupních. To znamená, že pro nás z mnoha důvodů není např. vhodná forma tzv. sériového bakaláře.

Samozřejmě fakulta bude i nadále vytvářet podmínky na podporu bakalářského studijního programu, který v současnosti má a v budoucnu bude mít (pokud to vnější podmínky nezmění) charakter paralelního studia. Bude realizován zejména v oborech souvisejících s technologií výroby, provozem strojů a zařízení, řízením výrobních procesů, logistikou atd. Protože jde o prakticky orientované studium, je snaha ve spolupráci s průmyslovými podniky, které si začínají uvědomovat postavení bakaláře v celé struktuře vysokoškolského vzdělání, organizovat jedno-, resp. dvou-semesterové praxe. Z hlediska pedagogických a vědecko-výzkumných možností fakulty se mi jeví současné proporce počtů studentů v jednotlivých studijních programech vyvážené. Z tohoto pohledu i zájmu praxe o naše absolventy nevidím nárůst studentů v některém studijním programu za účelný.

Vzhledem k tomu, že důležitým prvkem naší výuky jsou laboratorní a dílenská cvičení, není pro nás nejvhodnější forma distančního studia. Z těchto důvodů zavádíme formu kombinovaného studia, které obsahuje prvky studia prezenčního a samostudia. Jde v podstatě o kvalitnější náhradu za dřívější formu dálkového studia.

Za důležitou vzdělávacího procesu považujeme rovněž celoživotní vzdělávání. Tato forma má na naší fakultě dlouhou tradici s dobrými výsledky. Předpokládáme, že se bude prohlubovat návaznost pregraduálního studia a celoživotního vzdělávání v souvislosti např. s tvorbou širších studijních oborů. Užší specializaci si absolvent doplní vhodně zvoleným kurzem celoživotního vzdělávání. Fakulta bude pokračovat v nastoleném trendu a navíc bude jmenován odpovědný pracovník za celou oblast celoživotního vzdělávání, jak z pohledu pořádaných kurzů pro odběratele z praxe,

tak i z hlediska kurzů v kontextu s programy v rámci EU. Programy, které budou nabízeny, budou řešit otázky zvyšování kvalifikace, ale také rekvalifikace. Fakulta bude respektovat trendy v evropském vzdělávání, a to včetně odpovídající kompatibility studijních plánů, protože to dává předpoklad pro dlouhodobější výměny studentů a pedagogů. Mezinárodní mobilita bude podporována v rámci projektů SOCRATES, ERASMUS, LEONARDO, CEEPUS a AKTION.

Vnímáte Internet jako velmi významnou možnost studentů pro získávání informací potřebných a užitečných ke studiu?

Fakulta strojního inženýrství má na své www stránce vloženy všechny důležité informace o studiu. Ve složce „Přijímání ke studiu“ jsou podrobně uvedeny všechny informace pro uchazeče o studium u nás, včetně možnosti ověření znalostí ze střední školy s využitím interaktivní stránky se vzorem zadání otázek a vyhodnocení odpovědí z předchozích přijímacích zkoušek.

Ve složce „Studium“ má student možnost se seznámit se svým studijním programem včetně podrobného studijního plánu s kartami – charakteristikami předmětů, s podmínkami pro udělení zápočtu a vykonání zkoušky, rozvrhu atd.

Ve složce „Studium © kontrola známek“ si student může ověřit správnost hodnocení svého studia v informačním systému „Student“.

Ve složce „Informace“ jsou uložena sdělení z vedení fakulty, akademického senátu atp.

Významnější přínos Internetu však vidím v posílení odborných informací co do rozsahu a rychlosti jejich získávání. Studenti 2. stupně magisterského studijního programu mají snadný přístup k Internetu na svých odborných katedrách, v 1. stupni studia je studentům umožněn přístup na Internet ve čtyřech fakulturních učebnách (40 terminálů) a v areálové knihovně.

Co bude hlavní prioritou Vaší práce, čeho byste chtěl za svého působení ve funkci děkana dosáhnout?

Mé programové prohlášení na volbu děkana obsahovalo několik oblastí od výchovně-vzdělávací až po mezilidské vztahy, kde jsou deklarovány úkoly, které bych chtěl řešit. Budu se snažit splnit je všechny. Přesto jsou prioritní problémy, které jsou fundamentální pro správný chod fakulty. První, co čeká nové vedení v tomto roce, je proces akreditace v rámci MŠMT na základě požadavku zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb. I když v roce 1998 proběhla úspěšná akreditace fakulty, byly na základě rozhodnutí Akreditační komise ČR vybrány fakulty strojního zaměření jako první pro akreditaci dle nového zákona. Koncem března t. r. podáme řádnou přihlášku, aby v průběhu akademického roku 2000/2001 akreditace fakulty mohla úspěšně proběhnout. Chtěl bych proto, a to je moje první priorita, aby v tomto děkanském období se fakulta udržela v rámci akreditace ve skupině elitních fakult strojního zaměření v ČR.

V roce 1999 oslavilo VUT v Brně 100 let svého založení, když v roce 1899 byl jako první otevřen obor stavební na brněnské technice. Teprve koncem března 1900 byl otevřen obor strojírenský, takže rok 2000 je pro nás skutečným rokem stoletého založení naší fakulty. Rádi bychom, a to je prioritou pro tento rok, na odpovídající národní i mezinárodní úrovni

toto významné výročí prezentovali, např. formou pedagogic-ko-vědecké konference a dalšími studentskými i kulturními akcemi.

Další prioritou – a v současné době možná nejdůležitější i z hlediska vlastní akreditace a budoucnosti fakulty – je vytvoření takového prostředí, které by bylo zajímavé pro mladé pracovníky. Jde zejména o doktorandy, kteří by mohli svoji další profesní činnost spojit s budoucí pedagogicko-vědeckou prací na fakultě. Budeme podporovat a vytvářet podmínky pro habilitační a jmenovací řízení pro mladé perspektivní pracovníky s cílem snížit věkový průměr docentů a profesorů fakul-

ty. Současný stav v některých oborech je z tohoto pohledu již dnes neuspokojivý. Do budoucna se nepočítá se zvyšováním celkového počtu akademických pracovníků, ale půjde zejména o zvýšení kvality a již zmíněného snížení věkového průměru. Zároveň s uvědomujeme, že splnit tento cíl bude velice obtížné, ale pokusit se o to musíme.

Na závěr bych chtěl říci, že na základě svých dobrých zkušeností s činností akademického senátu naší fakulty a odpovědného přístupu členů akademické obce, a to jak zaměstnanců, tak i studentů, doufám, že se nám podaří naše hlavní záměry v následujícím období splnit.

Vědecká rada VUT v Brně

Dne 1. 3. 2000 jmenoval rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., podle § 19, odst. 1, zákona 111/98 Sb. o vysokých školách, a po schválení Akademickým senátem VUT Vědeckou radu VUT na období do 31. 1. 2003.

Prof. Ing. Stanislav Antonický, DrSc. – Institut dopravy, Fakulta strojní, VŠB-TU Ostrava

Prof. RNDr. Jaroslav Cihlář, CSc. – vedoucí odboru keramiky, FSI VUT, zástupce ČR ve výboru starších představitelů COST

Ing. Ivan Dobiáš, DrSc. – ředitel Ústavu termomechaniky AV ČR, Praha

Doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc. – děkan Fakulty technologické VUT, Katedra fyziky a materiálového inženýrství

Prof. Ing. Milan Drdák, DrSc. – děkan Fakulty chemické VUT, Ústav chemie potravin a biotechnologií

Doc. RNDr. Petr Dub, CSc. – prorektor pro vzdělávací činnost, Ústav fyzikálního inženýrství FSI VUT

Doc. Ing. Rostislav Drochytka, CSc. – vedoucí Ústavu technologie stavebních hmot a dílců FAST VUT

Prof. Ing. arch. Jiří Gřegoričik, CSc. – vedoucí Ústavu urbanistické tvorby FA VUT

Prof. Ing. Jan M. Honzík, CSc. – děkan Fakulty elektrotechniky a informatiky VUT, Ústav informatiky a výpočetní techniky

Prof. Ing. Tomáš Hruška, CSc. – vedoucí Ústavu informatiky a výpočetní techniky FEI VUT, předseda Rady pro informační technologie VUT

Doc. Ing. Josef Chybík, CSc. – děkan Fakulty architektury VUT, Ústav stavitelství

Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc. – prorektor pro tvůrčí činnost, vedoucí Ústavu chemie materiálů FCH VUT

Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc. – prorektor pro vnější vztahy, vedoucí Ústavu elektrotechnologie FEI VUT

Ing. František Kubelka – vrchní ředitel sekce průmyslu, MPO Praha

Prof. RNDr. Miroslav Liška, DrSc. – ředitel Ústavu fyzikálního inženýrství FSI VUT, místopředseda Akreditační komise ČR

Prof. Ing. Ladislav Musílek, CSc. – prorektor pro vědu a výzkum ČVUT v Praze, Katedra dozimetrie a aplikace ionizujícího záření FJFI

Doc. Ing. arch. Alois Nový, CSc. – vedoucí Ústavu výrobních a užitkových staveb FA VUT

Prof. Ing. Emanuel Ondráček, CSc. – poradce rektora VUT, předseda hodnotitelské komise MŠMT pro výzkumné záměry

Ing. Jiří Pánek, CSc. – asistent ředitele ORGREZ SC, a. s., Brno

Doc. Ing. Jaroslav Puchřík, CSc. – děkan Fakulty stavební VUT, Ústav železničních konstrukcí a staveb

Doc. Ing. Karel Rais, CSc., MBA – děkan Fakulty podnikatelské VUT, Ústav aplikovaných disciplín

Doc. ak. soch. Tomáš Ruller – děkan Fakulty výtvarných umění VUT, Ateliér performance – foto

Doc. Ing. Petr Sába, CSc. – prorektor pro záležitosti součástí ve Zlíně, Katedra gumárenské a plastikářské technologie FT VUT

pplk. Doc. Ing. Alexander Sikora, CSc. – prorektor pro koncepci a rozvoj VA v Brně, zástupce vedoucího katedry ženižních a stavebních strojů

Prof. Ing. František Schauer, DrSc. – Ústav spotřební chemie, FCH VUT

Prof. RNDr. Eduard Schmidt, CSc. – prorektor pro výzkum a vývoj MU v Brně, Katedra fyziky pevné fáze PřF

Prof. Ing. Václav Sklenička, DrSc. – ředitel Ústavu fyziky materiálů AV ČR, Brno

Prof. Ing. Jana Stávková, CSc. – děkanka Fakulty provozně technické MZLU v Brně, Ústav marketingu a obchodu

Dr. Ing. Markus Steiner – vedoucí strategie značky Škoda, automobilová a. s., Mladá Boleslav

Prof. Ing. Jiří Stráský, CSc. – vedoucí Ústavu betonových a zděných konstrukcí FAST VUT

Doc. Ing. Ladislav Štěpánek, CSc. – prorektor pro výstavbu a rozvoj, Ústav pozemního stavitelství FAST VUT

Ing. Dan Ťok – Country president, ABB Alstom Power Czech s. r. o., Brno

Prof. Ing. František Trnka, CSc. – děkan Fakulty managementu a ekonomiky VUT, Ústav podnikové ekonomiky

Doc. PhDr. Milan Uhde – JAMU v Brně

Doc. Ing. Josef Vačkář, CSc. – děkan Fakulty strojního inženýrství VUT, Ústav strojírenské technologie

Prof. Ing. Petr Vavříň, DrSc. – emeritní rektor VUT, Ústav automatizace a měřicí techniky FEI VUT

Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. – rektor VUT, Ústav mechaniky těles FSI

Prof. RNDr. Stanislav Zima, DrSc. – prorektor pro rozvoj VFU v Brně, přednosta Ústavu biochemie a biofyziky

Prof. RNDr. Alexander Ženišek, DrSc. – ředitel Ústavu matematiky FSI VUT, člen Učené společnosti ČR

